

Washington University School of Medicine

Digital Commons@Becker

The Robert E. Schlueter – Paracelsus Collection

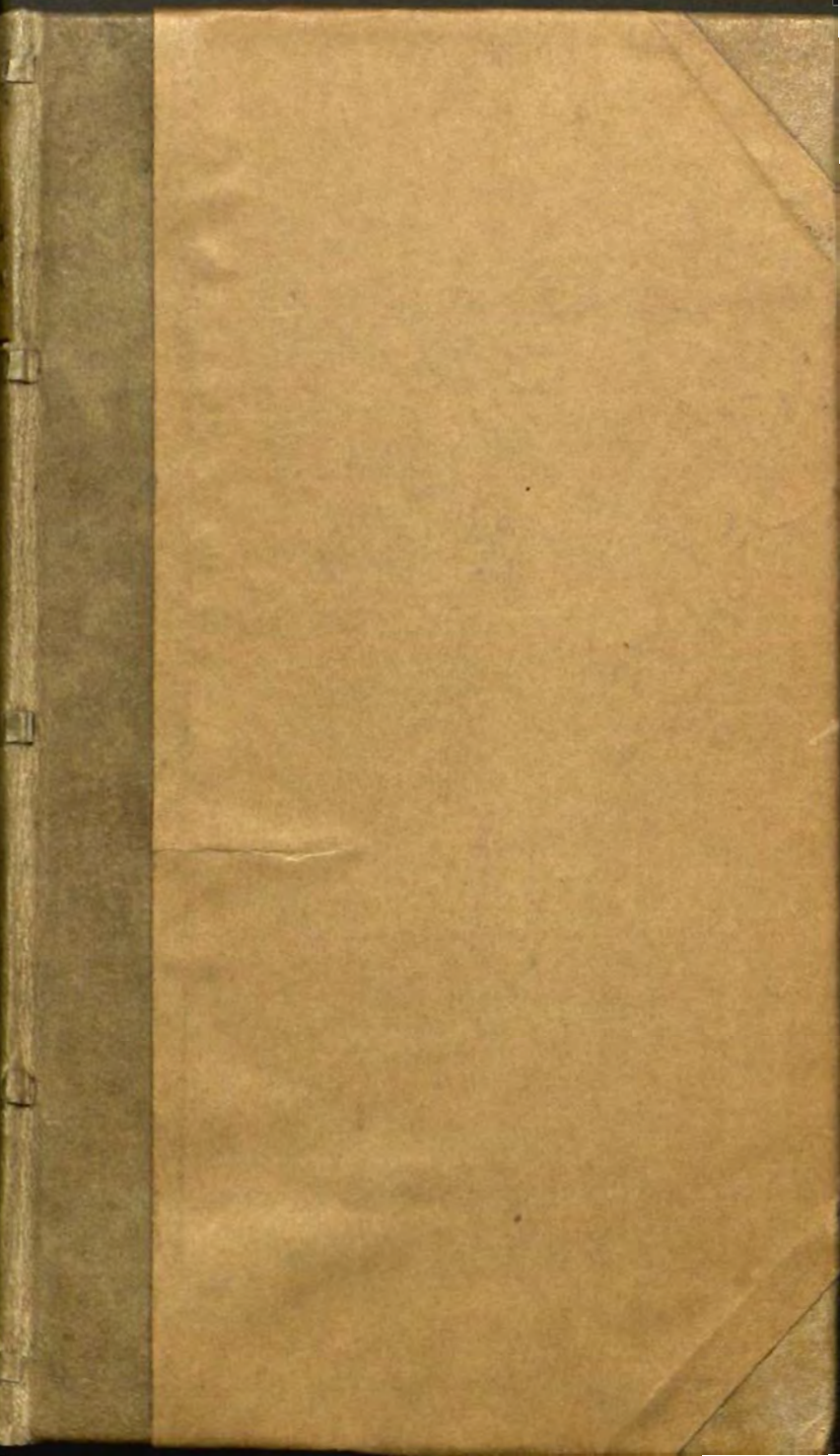
Rare Books Collection

1562

**Medicorum ac philosophorum facile principis / Theophrasti
Paracelsi Eremitae libri v. de Vita longa, incognitarum rerum, &
hucusque a nemine tractarum refertissimi, Una cum
commendatoria / Valentii de Retiis, et Adami a Bodenstein,
dedicatoria epistola, quibus Theophrasti singularis et excellens
cruditio commendatur**

Paracelsus

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.wustl.edu/paracelsus>

NUMBER

AZ 78A

LIBRARY
OF THE
St. Louis Medical
Society

DONOR

DR. ROBERT E. SCHLUETER

Ad vsu f. Joānis
Loomel Carthuf.
in pla mōto pātē
gertendib.

MEDICO-

RVM AC PHILOSO-
PHORVM FACILE PRINCIPIS

Theophrasti Paracelsi Eremitæ libri v.
de Vita longa, incognitarum re-
rum, & hucusque à nemine
tractatarum refertis-
simi,

VNA CVM COMMENDATORIA
Valentij de Retijs, & Adami à Bodenslein, dedica-
toria Epistola, quibus Theophrasti singularis &
excellens eruditio commendatur.

Ανεχθῆναι ἀπὸ πάντων.

BASILEAE
Apud Petrum Pernam,

1562

GENERE, DOCTRINA

AC PRVDENTIA AMPLISSIMO

uero, illustrissimi Principis Caroli, Marchionis in Baden & Hochperg, etc. à consilijs: Et Præfæto in Badenueyler Ludouico Vuolphango ab Hapsberg

Domino & Fratri obseruando, uitam prosperam & longam precatur Theophrasti deditissimus Adam

à Bodenstein.

à Bodenstein.

à Bodenstein.

ATVRA PRAESTANTIOR,

præstantissime uir,

euidenter nos docet, semper

publica bona anteponenda esse

priuatis: nam IEHOVA omnibus

creaturis simul benefacit: Solem

communicat bonis & malis, iubetq;

nos aliorum salutem æquè

quærere quàm nostram: Ac recta

ratio commoda latè patentia, pluribus

utilia & maiora, angusti-
bus, proprijs ac minoribus suadet

preferenda, quòd uniuersi potius

fit habenda cura, quàm unius partis. Vnde præclare scriptum est à Platone (ait Cicero) Non nobis solum nati sumus, sed ortus nostri partem patria uendicat, partem amici, atq; (ut placet Stoicis) Quæ in terris gignuntur ad usum hominũ omnia creari, HOMINES AUTEM HOMINVM CAUSA ESSE GENERATOS, ut ipsi inter se alij alijs prodesse possint. In hoc naturam ducem debemus sequi, & communes utilitates in medium adferre mutatione officiorum, dando accipiẽdoq; Tum artibus, tum opera, tum facultatibus de uincire hominum inter homines societate: Dissoluuntur enim ac intereunt cito, infirma & male cohærentia: Concordiæ uerò, & constanti firmæq; partium cohærentiæ stabilitas & immortalitas coniunctæ sunt, quòd præ-

præstantis. doctor Theophrastus Paracelsus lumine diuino miris modis prælucente, semper in animo uoluit, ac obseruauit, qui talentum sibi à Domino traditum, non tanquã inutilis minister terra subhumauit, uerùm summa diligentia, ut frugi hominem decet, ad usum ram elocauit, ac Domino lucratus est innumeros homines, quos non solum conseruauit, ne sæuo traderentur orco, sed etiam occultiori quadam medicina diuinitus ipsi in hunc usum data, tum corpora, tum animos, firmiora, agilia & puriora effecit, eaq; in diuinam quasi naturam transformauit. Artem suam omnibus obtulit, quam pauci receperunt, quòd tempus nondum foret, quemadmodum propria eius scripta testantur. Nunc uerò multis & uarijs libris manifestissimè

explicata in lucem prodit. Quamuis nonnulli qui in stercorebus operantur, & in ipsis tanquam galli suesque gaudentes conabuntur eam impedire ac suppressere, tamen istorum conatus erunt frustranei, & uani, præterquam apud eos, in quibus peccatum siue confusio nimis prædominatur, quæ lucem odit: nam æterna lux uult medicinam animæ & corporis cunctis hominibus offerri, quo uniuersis succurratur, ne peccatum præualeat gratiæ. Hoc ut perficiatur, & ego excitatus sum qui hoc tempore nullam rem uideo, qua melius publica commoda possim promouere, quam si libros Theophrasti, ingentes thesauros omnibus communicem: artem factis exprimem, quam certissimam & uerissimam esse ab ipsoque Deo traditam in usus hominum

num quotidie experior. Spero etiam paulatim magis, ac magis animos mortalium expurgatum iri, ac illuminatū, ut obuijs ulnis hoc bonū amplectantur, suisque rebus bene consulant, ac peccati effectus imminuant, cuius rei argumentum certum est, quòd passim multi docti & syncerioris iudicij homines ualde flagrent cognitione eius medicinæ, quam Thephrastus docet, eaque maxima admiratione utantur felicissimè. Sunt insuper alij complures, qui libentissimè nostrum Paracelsum sequerentur, si non difficultates & labores obstant, quasi ignaui & otiosi trophæa debeant erigere, & non amplius dii sua uendant bona sudore, sed otio, uerbis, gestibus, ornatu uestiū, applausu populi, & cognitione æterna accidentium. Si quid laboris

suscipiendum est, confugiunt actu
 tum ad coquum quo testantur la-
 bores ad se non pertinere, medici-
 nam esse speculationem absq; expe-
 rientia, scientiam operatione caren-
 tem nō artem, contra suorum præ-
 ceptorum sententias. Hinc fit, ut
 simplicia adulterina in composi-
 tiones medicamentorum transferan-
 tur: imò sæpiusculè cōsiliū ægro
 auxiliū imploranti datur: & ne-
 scit medicus simplicia, quanuis ea
 oculis uideat, ac manibus tangat,
 quænam sint. Quomodo igitur er-
 rores corrigent, aut alios ignota
 quod officium doctoris existit, do-
 cebunt? Naturam noctes atq; dies
 ubique sedulo laborantem, quæ in
 hac arte præstantissima magistra
 est, negligūt, ac minimè ipsam imi-
 tantur, cum sint ipsius ignari. Phy-
 sica, mathematica, & spagyrica, in
 quibus

quibus hæc ars tota consistit, aut pe-
 nitus ignorant, uel tanquam canes
 Nilum degustarunt. Quæ non in-
 telligunt, ea uituperāt quasi omnia
 scirent, nō considerantes artes nul-
 los habere aduersarios, præterquā
 negligentes, & ignorantes. Asse-
 runt Theophr. noua principia, i-
 psa q; falsa, statuere, se uerò Aristo-
 telis, totiusq; naturæ uerissima ha-
 bere, per aliquot millia annorum,
 comprobata. Quantum ad prima
 naturæ principia attinet, uerissimū
 est, ipsum hominibus noua non na-
 turæ tradere, quæ cunctis diligen-
 tius eam considerantibus demon-
 strat. principia Theophrasti esse
 certissima, & Aristotelis hominū
 arbitrio constituta, & leui iudicio
 probata constat. Aristoteles qui-
 dem tria constituit, totidem & Pa-
 racelsus. Aristoteles tres ipsis ascri-

psit proprietates, scilicet, ante omnia esse, omnia ex ipsis oriri, ac ex se inuicem non nasci, quas Theophrastus ueras esse comprobat. Quid ergo est discriminis? Dicam, & quàm breuissimis potero. Aristoteles ait principia esse materiã, formam & priuationem: Theophrastus uerò, sulphur, Mercuriũ & salem. Aristoteles enim inquit, Necessariò unum aliquod esse omnium rerum materiam, subiectũ & fulcrum, ex quo cunctæ res oriuntur primò, & in quod resoluantur ultimò, fiantq; in ipso simplicium corporum transmutationes. Deinde duo oportere contraria in hæere materiæ: nullam enim rem sui ipsius appetere interitum, nec se ipsam lædere, quatenus una existit, ac transmutationes fieri ex contrarijs in contraria, manifestissimè constata;

constare: ergo duo cõtraria saltem insunt materiæ, hoc est, forma, & priuatio, quare illa informat rudẽ & omni qualitate carentem materiam: hæc uerò est nouæ formæ absentia, defectus & desiderium: quæ tria (ut sæpius asserit Aristoteles) nullo sensu deprehendi possunt, sed proportionem corporum propositorum inueniuntur, & distinguuntur. Theophrastus autem longè manifestius principia inuestigauit ac plurimis docet libris, quæ sensus deprehendunt, & ratio cõmonstrat, Deusq; creauit: nam in quæcunq; omnia corpora dissoluuntur ultimò, ex iisdem quoque componuntur, & in sulphur, Mercurium & salem omnia corpora ultimò resoluntur, quod experientia manifestissimè demonstrat. Quicumque enim corpus aliquod cõpositum

diligentissimè in partes spagyrica arte dissoluit, uel obseruet dissolutionem absq; hominum opera fieri, semper inuenit ista tria paulatim tendere ad sua prima, nec plura, nec pauciora. Sulphur autè est omne id, quod incèditur, nec quicquam concipit flammam, nisi ratione sulphuris, quod exiccat & consumit humidum in corporibus cõpositis. Mercurius siue liquor, est omne fumosum & humidũ in quo uis corpore, nec ulla res in fumum conuertitur, nisi ratione Mercurij: nec in altum tendit absque eo, qui sulphur & salem sæpe rapit secum. Quicquid in cinerem siue calcem redigitur est sal, nec ullus fit cinis, nisi ratione salis qui purgat, abstergit, ac putrefactiones arcet, ut in ligno sulphur ardet. Mercurius exhalat, ac fugit cum parte sulphuris:

ris: unde facilè fugiens etiam incenditur: cinis est ipsum sal, ex quo præstantissimũ, ac bene purgatũ extrahitur alkali, nostris corporibus aptissimum. Hæc tria in quo uis corpore inueniuntur, licet plurimum tegantur: Dissolutio enim docet constructionis methodum. Ad materiam primam adèò informem, ut omni careat qualitate, ac quantitate, formam occultissimè informantem materiam, ac priuationem imaginatione constitutam nemo unquam perueniet, nec compositione, nec dissolutione, multò minus aliquis usus in mistis ostendi potest, quòd fictæ res non sint rerum inaturalium partes, nec ipsius naturæ: nulla etiã methodo ἀναλύσεως, nec συνθέσεως, unum quæ possunt ipsorũ progressus demonstrari. Nostra autem magno homi

num commodo semper in quouis corpore ostendi possunt, & quodnam præualeat. Ac quantò magis componuntur, tantò magis teguntur, & à prima simplicitate discedunt: Et uicissim quò magis concreta dissoluuntur, eo simpliciora apparent, quod intelligendum est geometrica proportione, non arithmetica in corporibus mistis, ut calor ignis congregans homogenea, & disgregans heterogenea pulcherrimè probat. Ceterum forma, materia & priuatio, ut principia rerū, nusquam ne subtilissimo philosopho apparent, & nihilominus uolunt quidam ea esse principia naturæ, quæ sua agit, ac facit reuera, & corporibus non imaginatione aut mentis operatione, alioquin Platonis & Pythagoræ principia longè forent meliora Arist.

Gi.

Gignit enim natura CORPORA EX CORPORIBVS, quocirca nec alia agnoscit principia quàm corpora. Secundo, omnia principia, ex quib. disciplinæ demonstrantur ac res prodeunt, priora, notiora, simpliciora & certiora esse debent ipso effectu, quod & ipse Aristoteles, multiq; Philosophi uno fatentur ore. at ista tria imaginatione constituta, non sunt compositis notiora, nec certiora, quòd nec ratio, nec sensus ea apprehendat. Nam res genitæ sentiuntur, ac ratio colligit per sensus eas esse in certo statu, ut Socratem uideo, tango, olfacio, & audio. Deinde ratio colligit ipsum non alium esse hominem quàm ipsum certum, & indicat non esse brutum, multò minus plantam, metallum, aut aliud quoduis corpus. Materiam uerò, formam, ac priuationem

Arist.

principia, nec ratio, nec sensus capere potest, si etiam Socratē in mille diuideres partes, easque componeres diuideresque pro animi arbitrio. Analogia, siue proportio, inquit Arist. docet ista principia. Cernimus enim in omnibus compositis esse quandam materiam, quæ existit subiectum contrariorum in mutatione, ac tandem resolutione ultima unum duntaxat esse subiectum omnibus rebus commune colligimus, in quo nihil contrarij per se est, sed contraria ipsi inhaerent. Hæc quidem dicuntur à quàm plurimis qui summam naturæ scientiam sibi ascribunt, probatio autem nulla adest, quòd captum humanum & naturæ ordinem excedant. Si proportio sola nos ducat in cognitionem principiorū, cogimur certe nolentes siue uolentes fateri, accidentia

dentia omnia quæ naturalibus corporibus inhaerent, sensibusque obiecta sunt, & sua habere propria principia: Cur enim potius substantia haberet sua principia atque colores, sonus, sapor, odores, lumina, aliaque res huius generis innumeræ? Ex materia sane informi & inani non prodeunt, quòd omni accidente careat, alioquin certi aliquid denotaret: nec ex forma, quæ necessario aut est substantia, aut accidens: Si essentia (ut plerique affirmant) non fiunt ex ipsa accidentia, quòd sit simplicissima & incorporea, quemadmodum nec ex accidentibus ulla fit substantia: Si autem dixeris accidens esse, nil certi potest significari quòd sit transcendens, & nullius certæ categoriæ: nam qualitas solum esse nequit, quòd ex qualitate & substantia omnis corporis

experte non possit gigni quantitas sic nec ex quantitate, ac huiusmodi substantia qualitas oritur. Eadem etiam est ratio quoque de reliquis categorijs. Ex priuatione quæ nihil (teste Aristotele) per se existit multò minus ulla res naturalis fieri potest: Quomodo itaq; ratio nostra huiusmodi principia cognoscet? proportio quidem falsa præscribitur, quæ eam sollicitè inquirendo seducit, indicatq; fundamentū ultra limites naturæ, quod nunquā inuestigari potest. Quantò enim singula diligentius examinat, principiaq; inquirat, tantò magis ratiocinando aberrat, cernitq; totius philosophiæ fundamentum, fragile, inconstans, & fictum esse. Quia ordine singula inquirens, hoc modo miserè fallitur, nec tamen commodiorem rationem Aristoteles

cum

cum tota sua secta præscribit, nec ratio inueniri potest: prima materia, aut est substantia, aut est accidens. Respondent sectatores Aristotelis, substantiam esse quæ necessario uel est corporea, uel corporis expers. Si corporeā dixeris ipsam esse, continuò sequitur contra Aristotelicos elementa non esse simplicissima corpora, nisi cum Empedocle asserere uolueris, omnium materiam primū esse quatuor elementa, quam opinionem Aristoteles, ac pleriq; Philosophi, ut falsam cōfutarunt, & proprijs qualitatibus quæ sub sensum cadunt esse præditam: Siquidem corpus naturale est substantia, quæ prædita qualitatibus sentiri potest. Sin uerò affirmaueris expertem corporis, longè magis animus admiratur, quàm corpus nascatur ex substātia incorpo-

rea, quæ omni qualitate, magnitudine ac pondere caret, & unde tam ingens mundi sit machina orta. Quòd si respondeas, concursu materiæ, ac formæ, interrogat iterum illa forma, est ne substantia, uel accidens? Substantia esse nequit, quæ nec expers sit corporis, nec eius particeps: si enim corpus foret, eadem absurda sequerentur, quæ suprà diximus materiam consequi, & corpora mista fierent ex forma, non solùm materia: ex quouisenim corpore aliud fieri potest. incorporea nequit esse: cum duæ substantiæ omnis corporis expertes nullo modo efficiant corpus, quod & ipsi fatentur dum inquirunt: Composita sunt eiusdem naturæ cū ipsis ex quibus componuntur, ex lignis, lignea, ex metallis, metallica, ex elementis, elementata, &c. dicemus ne hūc mundum

dum esse incorporeum? nequæ quæ: Cedò ergo, unde tam amplum corpus totus hic mundus originè duxit? Respondes denuò, ex materia, ex forma: At ex substantia incorporea, & informi, nihil est nisi incorporeum: da contradictionē, & ostende quando, ubi, & quomodo natura incorporea tantum opus genuerit, ac gignat: Explica simul, quòd poterit incorporea substantia alterius esse subiectum, uel alteram informare, & quomodo sit finita, qui sint termini, siue limites eius: & materia cū sit omnis qualitatis expers, demonstra quibus rationibus corpora prima, siue elementa sint primò ex materia & forma distinctè nata, Profectò uolens nolens contra omnes Philosophicas rationes cogaris fateri hunc mundum temerè, ac fortuito

natum esse. Cur obsecro incorporea substantia potius corpus efficit leuissimum, tenuissimum, calidissimum & siccum, quod elementum ignis uocatis, quam humidum, frigidum & graue, quod aquam appellatis? Naturaliter talis distinctio si facta sit, aut adhuc fiat, necessario causa existit aliqua. Si uolueris hoc fieri ratione formæ, oportet ipsam formam huiusmodi aliquid antea fuisse, & quatuor simplicium corporum distinctas naturas continuisse, atque adhuc continere, sicque non erit substantia incorporea, nec accidens, sed corpus. Deinde cum natura rudis (quam Plato inane, aut uacuum appellat) alias ac alias appetat, & suscipiat formas, quarum absentia est priuatio, & priores necessario intereant, quomodo rursum nascuntur? aut qua ratione fi-

unt

unt nouæ: & nihilominus priores non præcedant posterioribus cum sit unum & idem principium: forma succedit priuationi, & priuatio formæ: sed unde iterum prodeunt, & quò abeunt quæritur. Hæc forma si substantia est, oportet, ut intereat substantia, nisi transeat in materiam, quod tamen nolunt, quia nec ex alijs nec ex se inuicem fiunt, & suscipit accidentia: quòd omnis substantia suscipiat accidentia præter Deum. Priuationem interire, & ipse Aristoteles asserit, soli materię immortalitatem uidetur ascribere: inquit enim in fine lib. primi, primo Physicorum de materia quam sæpe priuationem & potentiam uocat, φθίρεται δὲ ἐκ γίνεσθαι, ὅτι μὲν ὡς, ὅτι οὐ ὡς ὅ, ὡς μὲν γὰρ τὸ ἐν ὧ, κατ' αὐτὸ φθίρεται, τὸ γὰρ φθιρόμεν ἐν τῷ τῷ, ὅτι ἢ εἰρησικ: ὡς δὲ κατὰ δύναμιν, οὐ κατ' αὐτὸ ἀλλ' ἀφ' ὅσων, καὶ ἐγγίνεσθαι ἀνάγκη αὐτῆν εἶναι.

b 4

Hæc certè sententia de principijs seipsam cõfundit, & euertit ex Aristotelis uerbis, quem tamen uideamus docere, formam primam non esse substantiam, ut complures interpretes, sed qualitates primas: nam libro primo Physicorum ait, materiam esse quodammodo substantiam, formam spectare ad primam sapientiam, & duo principia cõtraria inhærere materiæ. postea cap. primo libri secundi, de Ortu ac interitu suam sententiã planius explicans dicit: Nos autem dicimus corporum quæ sensu percipiuntur materiam quandã esse, eamque nõ separabilem, sed repugnantiaẽ semper coniunctam, ex qua elementa oriuntur. Et paulò post concludit, Itaque primò quidem sensibile corpus principium est: Deinde contraria calor & frigus: Tertio si-
mul

mul aqua & ignis alia que eiusdem generis. Materiam uocat corpus potentia sensibile: quia quòd sit uera essentia & ex ipsa corpus uoluerit gigni. Formam, contraria quæ materiæ insunt, ex quibus tertio fiunt corpora simplicia. Hanc sententiã Galenus libro primo Elementorum, his ferè explicat uerbis: Faten- tur omnes Philosophi, materiam quandam omnibus elementis subiectam esse, quæ omni caret qualitate, ac in ea summum calorem ignis esse principium: præterea eandem materiam, nec unquam oriri, nec interire: Qualitates uerò in ea interire ac gigni. Deinde in eodem lib. sequitur: Cum enim materiæ summus accedit calor, tunc uniuersum illud est elementum. Eodem modo etiam, quoties summum frigus, humor, aut siccitas materiæ coniungit

gitur, elementum existit, nec ex ul-
 lis alijs qualitatibus iudicatur ele-
 mentum, quàm hisce quatuor: So-
 læ nanq; hæ quatuor materiã sub-
 iectam commutando, causæ sunt e-
 lementorum. Hæc non quòd ea si-
 cuti uera & utilia probemus, ascri-
 psimus, sed ut partim studiosi iudi-
 cent, quantum pleriq; interpretes
 ab Aristotelis sententiã discedant,
 quæ magis ad ueritatem accedit,
 quàm ipsorum figmenta omni ue-
 ritate carentia. Ceterum quomodo
 forma mera qualitas, materiæ sub-
 stantiæ incorporeæ misceatur, nu-
 spiam ab Aristotele nec interpreti-
 bus docetur, nec potest uera mistu-
 ræ ratio tradi quòd non fiat talis cõ-
 positio in rerum natura, qualem i-
 psi præscribunt. Qua enim ratio-
 ne substantia incorporea & quali-
 tates concurrant, ac tam immensa

corpora cõstituant cū omni quan-
 titate, ac corpore careant, omnem
 excedit rationē ac fidem. Quomo-
 do hic tantus mundus consistit, ac
 suffulcitur substantia omnis corpo-
 ris experte & qualitatibus. Frustra
 hic laborat quæc; anima, inquiren-
 do talia uana fundamenta. Est &
 substantia prior accidentibus, er-
 go principium alterum sequitur al-
 terum. Si uerò ab æterno dixeris
 fuisse, Quis intelliget, quomodo
 res mutabiles sint ex æternis & im-
 mutabilibus ortæ? cū qualitas
 nō minutum temporis existat ab-
 que subiecto, quod tamen uolunt
 cum ea corpus constituere. Quis
 obtestor sanæ mentis contra san-
 ctissimam, ac firmissimam uerita-
 tem credet, materiam & formam
 ab omni æternitate fuisse? Deus e-
 nim IEHOVA in principio crea-

uit cœlum & terram aliâq; prima
 corpora, ex quibus cuncta iuxta for-
 mas suas sex dieb. produxit: nō igitur
 solū talia falsa ac absurda, qua-
 lia uera ratio nunq; percipere po-
 test, sed & impia, quibus bona ado-
 lescentum ingenia obruuntur, &
 corrumpuntur in scholis, ac passim
 à Deo ad uarias hæreses abducun-
 tur. Maxima est Dei laus omnia
 posse, ac ex nihilo, omnia creasse,
 quæ isti turpissimè nituntur negare,
 aut perperam obscurare huius-
 modi principijs, de quibus tot fe-
 rè extant opiniones, quot scripto-
 res. Valeant itaq; huiusmodi opi-
 niones quæ Dei gloriam tollere stu-
 dent. Sic Galenus libro xi. capite
 xiiij. de Usu partium, iniquissime
 reprehendit Moysen sanctissimum
 Prophetam, quòd asserat Deum
 omnia posse, & mundum ex nihi-

lo creasse, unde dicit: Certè Moy-
 ses quidem ita de natura ratiocina-
 batur, cuius ratio quàm Epicuri ui-
 detur mihi probabilior: optimum
 tamē est neutrius rationem sequi,
 sed potius generationis principiū
 quod à creatore ducitur. Et paulò
 post: Neq; enim si lapidem repen-
 te (Deus) uelit efficere hominem,
 id poterit. Atq; in hoc ratio nostra
 ac Platonis, tū aliorum, qui apud
 Græcos de rerum natura rectè con-
 scripserunt, à Mose differt: satis e-
 nim ipse in rebus efficiendis uolun-
 tatem Dei esse: siquidem omnia
 Deum facere posse arbitratur: si e-
 tiam ex cineribus equum aut bouē
 facere uelit. Nos uerò non sic senti-
 mus, sed confirmamus quædam na-
 turam efficere non posse, eaq; Deū
 ne aggredi quidem omnino, sed
 ex ipsis quæ facere potest, id quod

melius est, eligere. Lactantius lib. ij. capit. xi. multis agit argumentis contra eos, qui putabant materiam primam semper fuisse, ac Deum ex ipsa fecisse uniuersa. Idem & alij patres tractant, qui impium esse cum sancto spiritu iudicant, falsa in scholis Christianorum docere. Quae de causa bene loquitur Tertulianus in libro contra Hermogenem, Philosophos esse Hæreticorum patriarchas, uarijs cū probet argumentis in quinto contra Marcionem, tum hoc toto libro: quoniam Hermogenes autumauit, materiam ab æterno fuisse, & semper futurā, totumq; mundum ex ea factum esse: quia Deus, ait, aut ex nihilo, aut seipso, aut aliquo, fecit omnia, ex nihilo non potuit, quò Deus summum bonum & perfectissimū sua uoluntate nisi nisi bonum sibi simili

le

le creasset, sed plurima cū sint mala, non possunt ex summo bono originem habere, sed ex materia prima. Deinde semper Deus fuit Dominus alicuius subiecti, quod est materia prima. Ex seipso non fecit: alioquin omnia forent diuina, & partes mundi imperfecte, & ipse Deus mutilus, quòd partes ipsius essent dispersæ. Aut omnes res unus deus, nec res amplius fierēt, sed essent. Ergo concludit hunc mundum ex materia prima, quæ semper fuit, genitum esse, quæ Tertul. e. rudite lib. toto contra Hermog. confutat, & multis uarijs que argumentis probat hunc mundum nō esse productum ex ulla materia, sed creatum ex nihilo. Quum itaq; principia rerū naturalium nequeant esse substantiæ corporis expertes, multò minus accidentia, quæ

olq;

non per se existunt, sed substantiæ
 ut puriori, solidiori, & constantio-
 ri inhaerent, nec ex utrisq; compo-
 sita, quòd inter se conuenire nò pos-
 sint, necessariò corpora erūt, quæ,
 aut sunt simplicia & prima, aut ex
 simplicibus & primis composita.
 At ex principijs omnia fiunt, & i-
 ipsa ex nullis alijs, nec ullum cor-
 pus ipsis prius, uel simplicius exi-
 stit, nec per alia sunt, aut constant,
 sed alia per ipsa. Præterea Deus
 omnia creauit diuina eius uolunta-
 te per Iesum Christum omnis ho-
 ni ueram causam, sine qua nihil fa-
 ctum est: principia etiam sunt ple-
 ne in principio mundi creata, cum
 sint perfecta corpora omnium mi-
 storum, fulcra, materia & funda-
 menta, quæ primò in plærisq; fue-
 re nudiora & simpliciora, ut & ho-
 die, sed paulatim magis, ac magis
 ipso

ipso concursu tecta & recondita, sic
 aqua mercurialis produxit iussu
 Domini omnia sua in quibus lon-
 gè plus salis & sulphuris reperitur,
 quàm pura aqua. Contrà in anima-
 libus plus mercurij est, quàm terra
 quæ ea genuit. Tertio, principia
 non intereunt, nec oriuntur, à con-
 dito enim mūdo ad finem eius per-
 manent, unde perpetua esse oportet,
 quanuis geometrica propor-
 tione misceantur, adeò, ut nullum
 sit omnino simplex. Quarto, natu-
 ra necessariò in transmutationib.
 ex ipsis solis omnia componit cor-
 pora, & in ea ultimò resoluit, non
 imaginatione, sed reuera, & quan-
 to dissolutio accrescit à composito,
 tantò magis ostendit natura & ars
 simplicia. Quæ ultra hæc fingun-
 tur, nec ratio, nec natura agnoscit:
 ergo principia sunt corpora prima

& simplicissima, creata, perpetua per se consistentia, ex quorum mixture omnia fiunt, & in quæ ultimò resolvuntur. Vana falsæque est horum imaginatio, quiasserunt in omnib. transmutationib. corporū dissolutionē fieri in materiam primam Aristotelis, quæ est substantia incorporea: ac terminum dissolutionis, in quo incipit cōpositio, fingunt minuto fieri temporis, quod nullo modo rationi est consentaneum: siquidem granum aqua dissolutum in pavimento, uel asserre, interit, ac producit primò candidā aut flauam herbam, deinde uirentem, quæ nascitur ex corpore grani non substantia incorporea, ut quiuis cernere potest. Ita ex grano sinapeos nascitur frutex, ex hordeo, hordeum, ex ouo generatur pullus non canis, id est signum evidens

dens ista non transire in materiam primam: Quia si fieret materia prima, nulla foret causa per quam potius nasceretur ex ouo pullus, quā planta, aut metallum, lapis, homūculus, aut quiduis aliud: quòd materia prima omnibus caret qualitatibus, & nullam habet inclinationē ad hanc, uel illam rem, & forma perit, euanesceretque oī aliorumque natura, ut nihil corporis appareret, quod contra euidentissimam experientiam dicitur, sine qua ratio nihil constituere debet. Inspiciamus hunc amplissimū mundum, eiusque uarias partes, & uidebimus absque longa inutili que disputatione tria principia à Theophr. descripta esse uerissima (Vulcani opera id optimè fit). Quòd uerò elemēta nō sint corpora simplicia, sed matrices ortæ ex primis tribus, nec requirāt

materiam primam in suorū transmutationibus, aliāq; nonnulla, in epistola quadam quā præfigimus libris Theophrasti, præceptoris nostri fidelissimi, & monarchæ totius medicę religionis unici, breuissimis uerbis commonstrabimus. Hæc etenim omnia si hîc tractaremus, epistola nimis cresceret, lectoriq; molesta foret. Nec quispiam sibi persuadeat, nos hæc docere propterea quòd aut Theophrastum arbitremur quicquam omisisse, aut nos melius ipso posse id negotium explicare, sed cupimus bonarū disciplinarum studiosis uiam sternere ad eius Paracelsi præclarissima, ac utilissima scripta intelligenda, in quibus hæc aliāq; multa copiosissimè manifestissimeq; exponuntur: & calumniatores esse probantur, qui affirmant Theophrastū esse

se

se duntaxat Empiricum, ac omnia confusè docere: ubiq; enim causas propinquiores, ueriores & interiores inquirat, ac docet, ex quibus postea totam methodū pulcherrimè deducit, sed hoc nō est mirum nec nouum: solent nancq; furore rapti circumspecti que mendacijs ea haud difficilè reprehendere quæ non intelligunt. Legunt nonnulli aliquē librum Theophrasti, quem si non capiunt, arbitrantur id non sua, sed authoris culpa fieri, quasi omnia confundat, & methodi sit imperitus, & isti omnium rerum sint gnari, nihilq; eos lateat. Quibus ego si respondere conarer, integrum, idq; maximum uolumen foret conscribendum, in quo singulorum librorum Theophrasti doctrinā & methodum, qui meas in manus peruenerunt unquam, ostenderem. Le-

gant, ac relegant ipsimet libros Paracelsi, depositis animi perturbationibus, falsisque contumelijs quæ homines nimium à ueritate in tenebras abducunt & dubio procul cernent Theophrastum methodicè docere, præcipuè si adhibuerint diligenter manum aratro, hoc est, laborarint, eaque confecerint quæ ipse præscribit. Nec opus est ut longè exempla petamus: nam ueræ methodi cum ubique exempla proponat, tum in hoc libro propositum nobis omnium est commodissimum. Hoc autem quò melius appareat, paulò altius totius negotij cardinem repetam, quòd cõstet multos clamitare methodum deesse, qui ignorant quæ sit uera historia methodi, quam natura & recta ratio præscribunt. Methodus est breuis ratio, ac uia rectè docendi: docemus autem rectè per notiora

notiora, aut nobis, aut naturæ. Nobis sunt notiores effectus, fines, res singulares, totæ & cõfusæ, per quæ argumentatur ratiocinationibus. & enthymematis. Ab huiusmodi notioribus doctrina quoties fit, dicitur methodus dissolutionis, Græcè ἀλύσις uel μέθοδος ἀναλυτική. Altera huic prorsus contraria fit per causas, generalia, & partes. argumentamur uerò inductionibus & exemplis, fitque progressio à sensibus ad intelligentiam, illic contra. Latinis appellatur cõstructio, aut compositio, Græcis σύνθεσις, uel μέθοδος συνθετική. Has duas quouis tempore natura nos docet sua corpora componendo, ac dissoluendo, & ratio humana non difficulter eas obseruat, ac usurpat in diuersis negotijs, licet pauci animaduertant. Tertia utriusque particeps non incommodè

ipsis annumeratur, qua totum partibus certis proponitur, quæ singulatim ordine explicantur, id fit, aut diuisione, aut definitione, propterea & ipsa methodus dicitur diuisionis & definitionis, cum tamen reuera totum si spectes negotiū prorsus una & eadem sit: quòd totū semper proponatur idq; partibus explicetur, definitio sit idem quòd res definita, & partes omnes simul iunctæ idē quòd res definita: priores duæ sunt naturæ ac rationis, hæc solius rationis, qua utitur suis in negotijs, quoties neutra priorū commodè uti potest. Ex fine inuestigatur methodus: nam is si totū fuerit aliquod, docēdus est per causas constructione uel partes definitione, siue diuisione: si autē pars, dissolutione: In libris uerò conscriptis optimè discimus methodum

ex ordine progressionis. Harum rationem docendi semper una est præcipua in quouis opere, cui & reliquæ miscentur & inserviunt. Quo autem methodus huius libri manifestior fiat, ordinem ac summam totius operis primò referemus, ex quibus postea eliciemus methodum. Totum opus quinque absoluit libris, quorum in primo docet, quòtuplicem esse uitam, quid uita longa, quibus medijs comparatur, hominem constare duobus corporibus, quorum alterum naturale est conflatum ex uarijs partibus, similaribus & dissimilaribus: alterum est cœlestē, præter naturam, physico mistum corpori: unde uita duplex existit, naturalis & cœlestis, in partium concentu longam uitam consistere asserit. Hæc quo manifestè & uera doceat me-

COMMENDAT.

thodo causas diligenter explicat, primò, duo cū sint corpora mista quæ unum corpus cōstituunt, modum indicat cognoscendi & iudicandi partes naturalis corporis, uitam, ualitudinem & mortem atq; quibus ex causis prodeant. Postea inquiri fontes uitæ longæ per suas causas, certaq; principia more mathematico, ac inuenit eam non effici hoc mortali corpore & uita eius fluxa, sed cœlesti uita & corpore quod non uidetur, quæ duo cōiuncta & mista corpori naturali, perfectæ causæ sunt uitæ longæ: sic homo quatuor causis siue parentibus fit: nam duo corpora ueluti matres diuersæ, hoc est, naturale & cœleste cōcurrunt, & duæ uitæ, hoc est, formæ quasi patres, naturalis & cœlestis unà gignunt filiū unicū, qui est mas, id est, uita, & foemina, id est

EPISTOLA

est corpus. Duplex medicina ipsi adhibēda, altera, ut conseruet, altera, ut restituant amissa. Praxis similiter duplex, altera physica, altera uitæ longæ, utraq; ex fine iudicanda est: uita aut longæ duob. q̄a in corporibus existit tanquā materia, & duab. formis causæ efficientes sunt ingrediendæ & cōsiderandæ, quas præcipuas sex esse docet. prima est magia diuina per reuelationes Dei hominibus tradita, quæ ex diuinis æternisq; corporibus influit in hoc mistum corpus, & conseruat illud, qua primi parentes edocti, non nongentos annos uiuendo transgressi sunt. Secunda est causa naturalis, qua ex mineris subtilissima separatur essentia uirtute ignis, quæ corpus senectute confectum, pristina iuuentæ accuratè restituit, ac ab omni ægritudine liberū reddit. Ter-

tia est magia, non à Deo immédia-
 tè, sed à supercœlestibus corpori-
 bus influens in hoc mistū corpus
 quod etiam regit. Hac usus est Ma-
 hometus, ac sibi nomen compara-
 uit quasi immortale: huius periti
 fuerunt & magi tres Christū quæ-
 rentes. Quarta imitatur falsò præ-
 cedentem propter naturę ignoran-
 tiam: quia transmutat corpus natu-
 rale nimium in phantasticū, quod
 diu oberrat, imò etiam ad extremū
 iudicij diem, non uerè uiuens, qua-
 re uita longa ibi falsò existit. Quin-
 ta, impressio deltica, siue imagina-
 tio, qua alter alterius uires accipit:
 huc spectāt signa, characteres, figu-
 ræ & orationes. Sexta, astrorum
 influentia, quæ aut certis medijs
 corpus humanum donat longa ui-
 ta, interdum accedente quoq; ima-
 ginatione, corpora mortalia efficit
 im-

immortalia, qualia in terris & a-
 quis uersantur. In secundo lib. ex-
 ponit primò rationem methodi, et
 quæcunq; in primo lib. generatim
 sunt tradita, eadem particulatim i-
 bi interpretatur, præsertim cor-
 pus morbis afflictum, quomodo
 curari & cōseruari debeat per arca-
 na & balsamum. Ordo morborū
 hic est, podagra, gutta, lepra, epile-
 psia, febres, apostemata, hydropi-
 sis, dissoluta, uermes, cancer, syro-
 nes, pustulæ, ulcera & uulnera. In
 tertio persequitur rationem me-
 dendi, uitamq; producendi certis
 medijs, sed alia ratione quàm in se-
 cundo, ubi tractatur corpus infir-
 mum, hic uerò ad cōseruandum
 & tuendum illud, parantur arcana
 ex auro, gemmis, herbis, anthimo-
 nio, sulphure, mercurio, uino, mū-
 mia, satyrione & primo metallo.

In quarto iterum ad generaliora redit, primò tractans de quadam uirtute inuisibili quæ ualde multum præstat corpori, uocat eam balsamum, omnem corporis naturam excedentem, qui duo corpora coniunctione conseruat, & cœleste corpus unà cū quatuor elementis sustentat: inest autem duob. modis, uel casu, & clam agit, uel artib. certisq; medijs comparatur, ut herbis, metallis, quintis essentijs, alijsq; rebus uitæ longæ certos præscribit terminos: non quòd omnis uita possit extendi, sed ut homo cōsideret ipsum terminum qui promoueri potest: duplex enim est terminus, alter naturalis uitæ fixus, quē homo Microcosmus superare nequit. Alterum certis medijs transgredi potest. Iliastrum triplicē distinguit, ac medico diligenter considerandum

siderandum admonet ne pugnantia coniungat, quorum primus ex elementis originem, secundus ex magnalibus, tertius ex proprijs specificis ducit. Primus aliquando addit decem annos, interdum uiginti, nōnunquam plures, morbos tamen non tollit. Formæ ipsius tot existunt, quot sunt homines. Secundo tradit separationem atq; purificationem nostri corporis, qua paulatim ascendit ad cœlestem naturam, non tamen relicto corpore physico, sed omnes partes purgantur, ac figuntur lucidissimo reflexionis calore, quo frigida immūda & obscura à calidis & splendidissimis disiunguntur. Sic primus Iliaster nō ualet per se, nisi quòd arceat interitum per arcana, sed omnia aguntur auxilio reliquorū: Ergo Mumia uitam longam efficiens, ex tri-

bus anatomij cōponi debet, quo sit res arcana, in qua latitant res cœlestes. Diligenter itaq; considerandæ sunt exaltationes rerum, ac gradatim ad immortalia fixa q; pergendum: singula nanq; habent sua æterna, ac firma in eodem ordine, ut noster Maius fluxos, tēporaneos & fugaces flores producit, alius uerò perpetuos & immortales. In 5. lib. rursus indicat suā methodū, & asserit ea se absoluturū quæ in primo cœpit docere: ostendit duas esse uires, siue formas in hominū potestate, naturalem & aeream. De illa dictum est, hanc uerò quæ omnis corporis est expers hoc lib. tractat. Vitæ longæ terminus est mille anni, & minimus sexcētesimus, sequuntur postea canones & conditiones uitæ longæ, quæ in aerea consistit uirtute, quæ, aut est sanitas fixa, aut ægritu

ægritudo constans & firma qua æger diu uiuit. Postremò concludit nos uitam longam cœlesti uirtute, ac arte consequi. Ex his omnibus manifestum est methodū esse constructionē, quia proposuit uitam longam, quam pulcherrimè causis necessarijs ac proximis demōstrat. Imò in secundo & tertio libro exponuntur generalia per partes & exempla, ne sint obscura, causæq; melius appareant, ac finem lectori ostendant, quod in huiusmodi methodo requiritur: hinc ultimò conclusionem ex causis & partibus urget. Hæc omnia uir generosissime multis & uarijs de causis tibi dedicare, ac sub tuo nomine in lucē prodire uolui, nostræ ut amicitia reb. honestis ante complures annos inicitæ, quam cupio sanctam & firmam permanere, dum tuis meisq;

corporibus uita duplex cohæreat, ac meæ gratitudinis erga te bene meritū, extet perpetua memoria. Deinde rara tua eruditio, linguarū præclara cognitio, & eximia prudentia iam nō solum apud illustriſimum principem Marchionem Badensem & Phorcensem sæpissime cōprobatam, sed etiam multis Imperij sacræ Comitij, iudiciū præclarum & acutum in huiusmodi rebus, & arduis negotijs iudicandis, bellicæ singularis peritia, honestarum disciplinarum ueritatē & que Euangelicæ promotio & amor flammans, quæ cum genere clarissimo plurimum te omnibus bonis commendant, ac illustrent, merenturque uitam longam, quam hisce quinque libris tāto ingenio ac industria uir nobilis Theophrast. docet, ut nulli his sint cōparandi, quod causas

primas

primas, ueras ac proprias tradat, cū alij remotas & minimè sufficientes docuerint, ac pro ueris obtruserint, quorum ex numero doctissimus Marsilius Ficinus præclarissima utilissimaque uidetur in lucem edidisse, praxim uerò exiguam, leuem & ieiunam addidit, quamuis semina producendæ uitæ obiter sparserit, cuius radices ueræque fundamenta hic adeò manifestè ac methodicè oculis subiiciuntur, ut nunquam à cōdito mundo hoc tam luculenter in lucem prodijt. Nos quidem anno 1560. quatuor libros de uita longa typis mandauimus, sed adhuc imperfectos: quia liber quartus totus defuit, ac multa capita primi & tertij lib. utilissima: nūc autem perfectos, ac ex ore Paracelsi diligenter exceptos & recognitos publicamus, quos spero tibi

gratissimos, ac utilissimos fore in
uita longa producenda, quæ pro æ
tate fortitus es à domino Deo cor
pus bonū & cōmodum, quod arte
uera in debita harmonia conserua
ri potest. Si aliqua tibi uideantur
obscura, libentissimè ac manifestè
explicabo. Vale feliciter cum tuis
duobus corporibus, duabus uitis,
& spiritu uno. Ex Musæo no
stro 1562. die uisitatio
nis Mariæ.

VALENTIVS DE RE-
tj's pio Lectori S.

THEOPHRASTVS PA-
racelsus ex Nobili Prosa-
pia Suedigena, apud Ere-
mitas Heluetiæ natus, à Stoicis Pa-
racelsus magnus uocatus, 200 &
30. in philolophia conscripsit lib.
& 46. in medica solēnitare edidit,
& 12. de Republica emendauit, &
7. in mathematica construxit arte,
& tria opera simul in unum compo-
suit lib. qui Theophrastia nuncu-
patur, & 66. lib. de Occultiorib.
& abstrusis cōdidit, primum opus
de Archidoxis dictum, in quo de-
clarat extractiones & separationes
uirtutum ab inualido, secundū Pa-
rafarchum dictum, in quo de sum-
mo bono tractat in æternitate, Ter-
tium Carboantes dictum, in quo
transmutationes declarat in forma

& esse. Scripsit Gellius Zemeus de isto Theophrasto Germano philosopho ad Passephallem Ceueū. Apud Germanos nuncuir adolescens existit, cui par orbis non fert, qui adè excellēter in philosophia, medica, & mathematica in arte, atque de Republica & iustitia scripsit, quòd credo aut mira influenza in eo sit natalis, aut maior spiritus sancti gratia in eo, aut immensa dæmonum existentia: nam inhumanum hoc est perscrutari, quod ipse uilipendit saltem, doctiorem me legisse memor nō sum: Quare tu Lector sincero animo eius Theophrasti scripta faustè accipe, lege & relege saepe. Vale.

THEOPHRASTI EX
HOHENHEIM VTRIVSQUE ME
dicinæ Doctoris, de Vita
longa, Liber pri-
mus.

CAPVT I.

DE VITA LONGA Theophrastum philosophari fas est, Necesse sarium primò, scitūque dignum, quid uita sit, existimo, maximè uerò immortalis: quem locum Prisci prorsus integrum reliquerunt, credo, incognitum, aut non satis intellectum. Hinc est cur alteri solū, mortali scilicet, consultum uoluerint hæctenus. Verū ut tandem quid uita sit, definiam: Nihil me hercle uita est aliud, nisi Mummia quædam Balsamita, conseruans mortale corpus à mortalibus uermibus & æstphara, cū impressa liquoris fallium commistura. Præterea uita nostra, uita nempe longa est, quam nec spiritus, nec lu-

2 THEOPHR. DE VITA
men naturæ breuem esse aiunt. Ignorantium verò brevis, cū arte longa. Breuius arte quid? vita verò quid longius, inter mortales saltē non superstitiosos? Porrò diutius, sanius, viuaciúsque quid Balsamo? Velocius, debilius, mortalius corpore physico quid? Temperamentum quippe est breue à longo, & à breui rursus longum. Cur longa igitur vita & cur brevis? Veruntamen ea vita quæ supercœlestis physica, apud nos canones non habet, nostræ authoritatis pompa, mortale solū corpus indicat, ac regulatur (vt sic dixerim) ab arte in tertium vsq; terminum, imò quartum etiam & quintum. Hæc de viuo. Quid inde de morte? Mors nanq; quid est? Nihil certè aliud, quā Balsami dominium, Mummiæ interitus, fallium vltima materia. Quibus ex immortalibus separatis à mortalibus, mortalium membrorum transiturum inducit regressum. Hæc itaque est vita lōga ab exordio dicta. Hæc etiam est vita brevis, de morte videlicet dicta. Mors apud nos mors est, non vita. Longior verò hac morte ars. Hæc res vitæ dissolutiones, digestæ quoq; separationes

LONGA LIB. I. 5
rationes puri, longæ & sanæ, cū mortalibus, tum immortalibus, quam dies natalis coniungit, ac copulat, idq; ab vtrisque corporibus. Nam omnis coniunctio rerum mortalium, maximè diuersarum, adfert secum dissolutionem. Quemadmodum omnem cōiunctionem rerum naturalium, & earum quæ præter naturam sunt, sequitur dissolutio. Sic vitæ quæ cōiuncta est, comes est dissolutio. Mortis enim causa bellum empiricum est, non aliud ferè, nisi duellum quoddam, ductum à mortalibus & immortalibus. Atque hoc est planè quod dicitur, Pugnat quisq; pro patria. Morbus verò quasi iaculum, & Anthos bellorica, præter lites in his, quid aliud? Hinc est huius mali fons & origo, generatio morbi, quam cōtinuò insequitur mors. Ex quibus faciliè colligere licet, quid vita sit tum mortalibus, tum immortalibus, Quæ ratione vtraque conseruari debeat, id quod infra etiam in fine physici corporis latius patebit.

SVpradiſta omnia vt clarius in-
notefcant, principio de Phyſico
corpore dicendum eſſe exiſtimo.
Omnium quippe quæ tractantur per
noſtra argumenta ſuſtentatio phyſici
corporis cauſa eſt. Atqui generalis qui-
dem praxiſ in phyſico corpore in hunc
fici modum oportet. Principio confi-
derantur partes eius, & hæ ex locali ana-
tomia per locum totius phyſici corpo-
ris cum intellectu medullarum, condi-
tionum, vſus ligamētorum, formarum
oſſium & cartilaginis, neruorum, carnis
proprietaſum, ſeptemq; principalium
membrorum virtutū, idq; vniuerſum,
vt quid acturus ſis in phyſico, teipſum
intelligas ad hanc regulam. Principio
oportet probè cognitam habeamus v-
niuerſam rationem atq; naturam, cum
phyſici corporis, tum phyſicę vitę. Cor-
pus liquidem vitęq; phyſici mortales.
Ex mortali verò nihil poteſt elici, quòd
pariat vitã longam, ſed ea quæ poſſunt
haberi ex his, ſanum reddunt corpus, &
ſic neque corpus, neque vita mortalis,

in

in hac noſtra monarchia debent confi-
derari pro ſententia Arcani, vel Elixu.
Extra nanq; corpus eſt vita longa, & à
corpore conſeruatur, corpusq; inferius
ab ea. Præterea interueniente corpore,
exoritur diſſolutio vitę vtriuſq;. Vbi-
cunq; enim mortalitas non eſt coniun-
cta immortalitati, illic diſſolutio eſſe ne-
quit. Hoc loco plurimum laborauit em-
perica muſa, & ſophiſtæ Medici, ſpagy-
rorūque, qua ſcilicet ratione corpus
tanquam baſamum conſeruarent, ne
cauſarent mortem, cum baſamū ſit vi-
tę Mummia, nō corporis. haud memo-
res interim in vita mortem non eſſe. Ni-
hil enim aliud vitę mors eſt, niſi diſſolu-
tio quædam ab immortalitate, quę vbi acci-
dit, tum demū moritur corpus. Atqui
huc omnia ſua excerpta retulit Hippo-
crates, corpusculumq; illud præ mani-
bus ſumere, tanquam ſubiectum longe
vitę, & mortale mortali conſeruare de-
creuit: Cum in eo nulla vnquam fuerit
vita, quæ ex illius fonte manatit. Cor-
pus enim creatura eſt, at non vita, nihil-
que minus mortis filia. Igitur ex Archa
ea deſcendit, quæ eſt immortalis. Non

6
 prorsus referenda est, inquires, Hippocratica musa, ad mortalitatem. Esto, at multò faciliorem viam ad sanitatem inuenias, quando quidem è superis descendit magnale istud. Nihil enim præter ea, quæ creaturæ sunt, Hippocrati tribuit Deus, imò nec ei ea plenè, quæ creaturæ sunt, insignia mysteria dedit: sed ad rem. Huic corpori Deus adiunxit aliud quoddã, puta cœleste, id quod in corpore vitæ existit: de quo Theophrastus ego: Hoc opus hic labor est, ne in dissolutionem quæ mortalium est, & huic soli adiuncta, erumpat. Et si in corpore isto caduco accidere potest dissolutio, atq; adeò colligi ex ea amissio cœlici corporis, tamen vitæ longæ obesse nequit, propter restaurationem, quæ subinde fieri debet, vt prorsus omni defectu careat corpus. Sicut enim ignis tantisper, dum ligna adsunt, viuit: Sic vita longa dum adest corpus ex archa, quòd corpus vt corpus conseruandum est, interueniente corpore, quod extrinsecus conualescit. Inde enim conseruari potest. Nihil enim aliud est corpus, nisi subiectum, in quo longa vita corporis æterni gliscit.

CAP. III.

HACTenus de physico corpore: nūc qua ratione materiam huius ab omni corruptione cōseruari oporteat dicendum. Principio, quicquid in seipso corpus corrumpit, idem alieno corpore est recuperandum, ita, vt monarchia Spagyrorum non admittat peruulgarem balsami naturam, qua corpus conseruare laborat. Sicut enim fieri nequit quin lignū absumatur igni, ita fieri non potest quin corpus aliquando corrumpatur vita. Quare minus admittendi sunt essentialium rerum periti, qui longam vitam balsamo cōparari autumāt, Cū potius hæc sit natura balsami, ut corpus à corruptione eiusdem conseruet, ne in corpore vacuū insit. Nam omne vacuum eius loci morbus est, siue ægritudo in corpore, & quasi atrophia quædam vitæ longæ. In perfecto enim corpore locum habet vita longa: In imperfecto in continuum defectum ad mortem vsq; dissoluitur. Scimus enim physicū corpus sustentari posse à morte, & illud ipsum ex vi suæ mummia in-

na-

nata. Hæc ad vitam sanam, nō longam, quia terminus pro physico est corpore. Operæpretium autem est antequam vitam longam declaramus, sanā vitam exhibeamus ac præstemus. Sunt autem illa quæ à morbis defendunt. Vt in physico igne perit membrum non citra dispendiū vitæ, quando quidem iste morbus membri est mors, deinceps causa vitæ cordis, & hoc ab accidente, potest tamen & per physicum balsamum tolli. In mola & Hermia euclatur vita longa tantisper dum desinit idem humor. Similiter in carbūculo, & sapphiro plus æquo gliscit. Obseruandum igitur corruptionem à corpore auferendam & quod in vita longa exarsit, in refrigeriū denuò redigendum. Quare hoc loco specifica naturæ, quæ in hoc sunt adornata, corpus vndeunque morbo confectum, muniant necesse est, id quod medicorum esse dicit. In vita autem longa nihil eiusmodi requiritur. Leonina enim ad vitam longam ex æquo cū eo, qui à morbis alienus est, potest reduci. Similiter Lithyalis & Tympanites: sed hæc de vita longa. Nunc ad breuem vi-

ram, testalem scilicet. Quicquid in Hypofarcha sustinet corpus interueniente percipiolo administrandum. Rustena Enea in Epilepsia. Perla grandis in gutta. Sardiniana in matrice & in id genus alijs. Thefrana in Thyra. Thuttia in ophthalmia. Perstitella in Erisipyla externa. Hypericon in alijs offensionibus. Hæc atq; alia, quanuis probè confecta & absoluta, nihil tamen prorsus ad longam vitam faciunt, sed in hoc solum adhibentur, vt conualeat corpus. Parui enim refert, quoad longam vitam attinet. Consulatur febribus necne, Ephimera, Caufoni, Phthisi, Ethica, & id genus alijs. Tantisper enim dum spiritus naturæ manet, corpus cœleste seruat, manetque vita longa vnà cum cruciatu morborum. Hic non præstō est mors. Quatenus enim corpus in tutelam medico committitur, mors est, at non cœleste corpus. Ex corpore aut diffluit venenū in vitam, quam adeò accendit, vt prorsus in ⁴ æstpharā erūpat, quandoquidē à corrosiuis mors ducit originē, & arsenicale in vniuersū quoddam realgar est, ideò nec desinit à na-

tura veneni, quousq; satisfaciatur suæ nature, donec & reddat consumptum corpus, idq; tandiu, vsq; in æscpharam incineratum conuertat, nec post finem cessabit à sua malitia in ea. Quare duplex praxis aggrediunda est. Hæc, vt vitam conserues, alia vt reprimas corpus, ac places, & id ipsum in dies propter corruptionem, quæ quotidie accidit.

^a Mors originem ducit à corrodentibus.

^b Duplex praxis medicine.

C A P. IIII.

CUm pro natura creationis corpus & eius physica vita tanquam vna pars in compositione formæ transit, & quia physicum corpus dimidium est, cū cœleste totū: plus igitur medico cōsiderandum, vnde & ex quibus maior homo conseruandus sit. In maiore siquidem vita consistit vita longa. At in minore, mortalitatis subiectum, & hoc inferitur iuxta prædestinationem, cū corpus, tum vita cœlestis physico corpori, quæ velut indiuiduus comes sequitur hanc coniunctionem, Ex qua quidem de

de prædestinatione sciendū, quòd quæ innumera sunt, aliud coniunctio, aliud oportet, aliud rerū esse, aliud vita, aliud mors, omnia tamen illa absq; prædestinato termino, vel pūcto deputato, quādo quidem sub manu hunc priuilegiata tenere cōditor decreuit, vt statutum apud se habeat, possitq; absq; reuocato iudicio liberè, quod vult, quodq; visum est disponere. Porro redacta cōiunctione illa harum duarum formarum, naturalis videlicet & eius quæ præter naturam est, in formam nature, idq; omnino in cella matricis elicitur, genitores duos filium vnum, genitrices etiam duas, filiam, has quatuor personas gignere. Parit hoc semen cœleste cum mortali id animal, quod genitum apparet, elementale semen & supercœleste simul. Nam hoc loco verè operatur corporeale semen, id quod in præseruatione ductus naturalis conseruari oportet. Ea autem quæ præter naturam est forma, in primis considerari debet, ita vt per illa etiam quæ præter naturam sunt, seruetur. Sic duplicium bonorum hæres inscribitur puer, naturæ & essentiæ quæ à natura

complexio vnā cum natura generatio-
num in carne, propter importunas & in-
tempestiuas operationes personarū in
earum natura cōtraria. Palam enim est,
neq; melancholiam principio nobis in-
genitam, neq; sanguineum, neq; chole-
ricum, neque phlegmaticum fuisse. Ex
melancholia enim & cholera, similiter
ex alijs, nulla vnquam orta est plena cō-
plexio. Nam semine cōtrario semel con-
fuso perijt vnā natiua complexio: adeo
vt nemo cholericus plene ac perfecte
dici possit. Quod si sola & in gradu suo
permanisset, porro etiā apud nos præ-
celleret cholera. Quare medicus pro-
fus de quatuor complexionibus nihil
sentire debet. In Adam enim non fue-
runt, multo autem minus in eius prole,
& nec simul consistere possunt ista qua-
tuor inter se diuersa. Præterea sicut in-
terueniente partu intempestiuo singu-
læ complexionēs corrumpunt, & id i-
psum non sine iactura liberorum (quid
enim est cōplexio: parentis natura est,
idq; sine calido vel frigido, nigro, vel al-
bo) sic etiam in eo, quod præter natu-
ram est, corpore, semen quoddā hære-
ditarium.

ditarium existit. Et si duo eiusdem com-
plexionis homines copulantur, tamen
supernaturale semē, sub quo, cū sapien-
tia, tum vita delitescit, nunq; verē con-
iungitur. Duplex ergo est matrimoniū,
aliud quod humana ratio persuasit, a-
liud quod Deus coniunxit. Illud pro-
priē matrimoniū non est, nisi quatenus
oculi & captus naturæ sinunt. In illo,
quanuis vndecunq; dispiciat homo qd
sibi ac pueris prætexat, spiritū Dei qui
eos copularit, requirat, honestum præ-
tendat, nihil tamen nisi hypocrisis est.
Argumento est subinde noua mutatio
locorum. Hoc autem quod Deus con-
iunxit, propriē matrimonium existit, &
ad vitam longam refertur, propter di-
uortiuū, quod hoc loco accidere nequit,
id quod nemo nisi interuenientibus li-
beris, intelligit. Propterea multi, vel in
vtero matris sunt sanctificati. Hi sunt,
quos Deus copulauit, vt eam quæ fuit
Vriæ, & David, quanuis ex diametro,
(sic enim sibi humana mens persuade-
bat) cum iusto & legitimo matrimonio
pugnaret hoc. Quia tamen vterq; præ-
ter id, quod naturæ erat, quasi hæredita-

rio vitam longam adeptus est, propter Salomonem, qui aliunde nasci non potuit, nisi ex Bethsabea, coniuncto Dauid semine, quanuis meretrice, coniunxit Deus. Adeo quicquid est præter naturam, velut naturæ thesaurus est Deo commissus, id quod apud Spagyricæ artis peritos palam est, vitæq; longæ mirum in modum consentaneum. Hæc præscribuntur in hoc, ut quæ præter naturam sunt physico plenè adpareant.

C A P. VI.

Divisa igitur duplici praxi, alia in physicam, alia in longam vitam, quatenus utriusq; inciderit usus ex fine indicabit physicus. De hac autem vita, quæ præter naturam est, qua de in præsentia loquimur, videndum num fieri possit, ut aliqua ratione adsequamur illam in physica vita, quando extra vires, quæ secundum naturam sunt, existit, & sub illa longæ vitæ arcana delitescunt. Nam hoc loco palam fiunt impressiones, quæ præter naturam sunt, ut ut scilicet in supernaturalē vitā simul concurrunt, ut ut etiam firmamentū in corpus quod

quod secundum naturam est, cōcurrit. Et si impressiones supernaturales appareant, tamen obscura est illarum cognitio. Hinc est cur impressiones ab alijs dici cœperūt, ab alijs incantationes, ab alijs superstitiones, ab alijs aliter iuxta præscriptum magicæ artis. Nam ex his fluit ea, quæ Græcis magyria est, ea præter impressiones, quas incantationes & superstitiones appellant, aliud nihil tractat, & id ipsum in corpore supernaturale. Quare operæ precium est de corpore supernaturali in impressiōib. suis loqui. Cū totā magiā ab Astronomis etiam in alienum usum torqueri videant, & perperā ab omnibus appellari superstitiones, & pharmaceutriam quandam. Quemadmodū necromantiam & nigromantiam, huc omnino retulerūt ut utraq; idololatria quædam esse credatur. Quæ, nisi interueniat influentia, prorsus silescent. Quanuis enim quæqua versum respōdeant, aut loquantur manes, tamen non nisi ea quæ præter naturam est, influentia interueniāt, accidit: id quod perperam impostura Satanz credit, quia impossibile hoc sit homini

cū facile assequi liceat, vt in exorcismis phantasticorum spirituum fieri videmus. Nam tota Cabalistica magia hoc in se claudit, vt palam faciat corpus, quod secundum naturam est, à corpore quod præter naturam existit, & nobis velut imago inlitum, sustineri & administrari, vt diuersos & longè dissitos sensus, puta Orientalem & Occidentalem æquales, cogitationesq; incognitas, cognitatas absens reddat. Quanquam difficile admodum sit cognitu his, qui huius artis Cabalisticæ prorsus rudes ac imperiti sunt. Cùm ab his etiam qui hanc artē apud omnes iactauerunt, longè erratum sit, id quod translatio eorū ex Hebræo & Spagyrorum canones indicant. Quare de praxi longæ vitæ concludimus in hunc modum. Ex influentiâ supernaturali non modò incantationes, verum etiam imagines, & gamohæas fluxisse. Hanc quidem philosophastri in astra firmamenti retulerunt, & ex carbonib. cœli Martem & Iouem finxerunt, qui corpus illud quod præter naturam est, regerent & administrarent: cùm tamen non sit ijs porro, nisi in res mortales, quæ

quæ prorsus nihil ad longam vitam faciunt. Quare ex supernaturalibus corporibus, nō naturalibus elicienda sunt, quibus ad longā vitā vtaris. Tota enim vis illa supernaturalis magica est, & omnis magus influenza quæ præter naturam est, vnà cum corpore sub quo vita delitescit, deprehendit. Corpus, inquam, quod in se gerit homo, inuisibile homini, quemadmodum de generatione habetur, &c.

CAPVT VII.

VT autem exactè intelligas ex quibus rationibus incantationes, siue manes superstitionum cōsideratæ sint, & quo pacto hæctenus in abusum venerint, vt nec manes dici, nec superstitiones debeant: hæc est ratio, quia à protoplasto primum se ducit exordium, qui corpus supercœlestē & mortale, simul in vitam suam longam coniunxit: reliqui verò, qui memorantur, item: id quod ab alijs deinceps aliquatenus subintellectum est, iuxta veram tamen rei naturam nondum satis, vt oportebat, cognitum. Eandem enim quoq; artem aggress

si sunt, sed quia longè lateq; errabant, si nistro sanè auspicio, hac eis via penitus non successit. Vniuersa nanque phantasia & imaginatio, principale est ac precipuum in corporibus supercœlestib. Quemadmodum se corpus mortale in sua conseruat substantia, sic supernum illud, in imaginatiua. Nam quicquid ad phantasiã attinet, ex eo dütaxat est corpore, quin & corpus ipsum est. Vbi sciendum, quòd quicumq; eiuscemodi corpus supercœleste aliquo coacturus est, probè cognitum habeat oportet, uti imaginationi quidem resistat. Quantò enim frequentior est ei corpori cū mortalibus cõsuetudo, tantò vertiginosius (vt sic dixerim) pernitiusq; ea corpus comitantur. Hoc superarunt planè protoplasti illi. Cæterum posterii illorum, cū eius nullam habuerint solidam, ac perfectam cognitionem, semetipsos in fatuarunt & seduxerūt, proq; deliris ac stultis, neq; id immeritò, sunt æstimati. Præterea etiam corpus illud supercœleste, astris quodammodo ex igne non vsq; quaq; dissimile est: ex quibus equidem inuisibilibus, nebula exurgit visibi-

lis. Sic etiam proprietates ac naturas corporum est supercœlestium, vt ex nihilo planè imaginationem constituant corporalem, quod corpus esse solidum existimetur. Eiusmodi est enim Ares, vt si lupum speculatio referat, lupus appareat. Quod quidem vniuersum simile est generationibus ex quatuor elementis, ex quibus aliquid nascitur, quod primo tamen suo nequaquam æquale est, nihilo tamen ob id minus ipsum Ares in se gestat. Huiusmodi quidem naturam & rei ingenium, rudes illi atq; imperiti ex peruersa artis persuasionem toto errantes (quod aiunt) cœlo, cū penitus ignorarent, & fundamenti, & ortus eius nescij, manes quasdam esse finxerunt, quas alij quidem fatum appellant, posteriores verò incantationes & superstitiones. Ex hisce nanq; supercœlestibus corporibus, tam nigromantia, quàm necromantia, suam ducit originem: similiter & geomantia quoq;, & pyromantia, hydromantia, & ipsa denique speculia. Ad hunc itaq; modum & virgulta efficiuntur: & ex hac eadem virtute se clarius quoque verit, cūbrum-

que & eius generis, quæ de superstitionibus continentur, innumera alia.

▪ *Arces est natura prima rerum.*

CAP. VIII

Sed ut physicus omnia habeat plene, ac perfectè videamus exempla seniorum, qui in hoc in magia plurimum laborauerunt, ut adsequerentur vitam longam, & id ipsum citra omnem admisionem Hermeticae repuerascen-
tia, citraq; artē² spagyricæ experientie quæ solius est corporis. Videamus ergo ætatem Adæ & Mathusalem, qui bona pars sunt principiorum magicæ artis. Quanquam hoc vulgo persuasum est, maximam ætatem habuisse protoplastum, minimam habiturum hominem. Postremum id quod efficax argumentum est in scholis eorum, nullo tamen pacto approbari debet, quemadmodum de ætate virorum habetur. Tanta ætatis Adami causa fuit magia, ex cuius influenza semper vixit. Miseram ergo & posteris semper deplorandam mortem Adæ, non tam propter lapsum, q̄
pro-

propter scientiam, quæ vnâ cū illo intriit, qui spiritum summæ vitæ præter id quod naturæ erat, solus retinuit. Itidem de Mathusalē, qui proximus Adæ fuit, iudicandum. Quanuis alij non ignobiles viri maiorū ætatis fuerint, ut Moses, qui centum & viginti annos cōpleuit, at non pro ratione magias, sed potius physicæ vitæ, cui natura quædam valida ita fuit cōiuncta, ut istuc ætatis nullo negotio attingeret. Iterum alij cōplures, quorum nomina hoc loco referre longum est, id quod etiam apud nos, ut ad nostra tempora veniam, fieri videmus, & porrò etiam videbimus vsq; in finem mundi. Alij, qui 150. annos transmiserunt, secundum magiam verò naturam vixerunt. Sunt etiam qui plura transfegerint secula, quam pro ratione nature credi par sit: idq; adiuncta vi naturæ, quæ plenè in metallis, cæterisq; rebus, quas mineralia vocant, existit, quæ corpus supra complexionem & qualitatem ingenitam erigit, ac cōseruat. Cuiusmodi est tinctura, & lapis philosophorum, quod ex Antimonio elicetur. Similiter quinta essentia, quemadmo-

dum in eorum præparationibus habetur. Hæc atq; alia complura spagyricæ artis arcana reperiuntur, quæ corpus se neçtute confectum pristinae iuuentuti quaquaversum restituant, & ab omni ægritudine liberum reddunt, id quod huius monarchias peritis constat.

▪ *Spagyricorum cognitio uera, in experientia & latet, & uerificatur.*

C A P. IX.

Est insuper alia ratio longæ vitæ cõseruandæ, qua Mahumet secundum magiam populo suo conscripsit, & multis annis donauit, neque id ipsum ex Deo, sed ex ea quæ præter naturam est, influentia. Hanc praxin quia Mahumet tanquam magus imperito vulgo nõ sibi, aliquandiu exercuit, nomen immortalitatis meruit. Atheus aliquot annos supra centum seipsum conseruauit, id quod sibi vitio uersum est, & inter idololatriam relatum. Ex æquo enim cum tribus magis illis Sabæis, qui magica non naturali, vi equorum ad Bethleemitas uenerunt, Cabalisticæ artis

is peritus fuit: non solum in eo quod vitæ longæ erat, sed eius etiam, qui præter naturam est intellectus. Hæc omnia ex supernaturali influentia quæ corpus regit atq; gubernat, fluunt. Hos magos postea sunt secuti, qui se falsò hoc nomine penè diuino uenditarunt, inter quos fuit Hippocrates, qui filiam suã, quam maluisset in præsentis forma perpetuò permanere, extra naturalem influentiã in corpus ab omni natura alienum transformauit, id quod euidentis argumentũ incantationis esse potest. Eodem modo Ierellus longam vitã retinuit, & metamorphosi naturæ animum adiunxit. Istorum origo & scientia suis locis indicabuntur. Porro in conseruatione eius quod præter naturam est, corporis, pleriq; fuerunt æquales Mathusalem, sed in transformationib. longè errauerunt. Nam operatio eorum in phantasticum corpus abiit, propter inscitiam rerum physicalium. Quare multi sunt, quorũ uita longa in nouissimum usq; diem existit: sunt tamẽ eiusmodi metamorphoses citra longam uitam. Quemadmodum in lupis marinis accidere uidemus

eiusdem vitæ cum reliquis lupis. Id genus animantia, si pristinae formæ restituantur, mortalitati rursus obnoxia fiunt. Similiter & de corpore phantastico iudicandum, interueniente cibo, aut hominis osculo. Hæc omnia delticæ impressioni obnoxia fiunt. Priusquam tamen in impressionem delticam abeunt non adest mors, nisi quatenus phantasticum corpus admistum admittitur, id quod narcoticam formam gignit, perseverantem in annum ignis. Præterea vixerunt multi vitam alienam, id est iuxta præscriptum delticæ naturæ, inter quos fuit Styrius, qui cū de vita laboraret robusti cuiusdam adolescentis, qui cū forte assisitebat, vim atque naturam attraxisse dicitur, id est per imaginationem sic est consecutus, ut sensus, cogitationes, denique animus ipse in alium transferretur. Per hanc imaginationem Archasus vniuscuiusque eruditi atque prudentis hominis scientiam atque prudentiam attraxisse dicitur. Tanta est vis animi in quo supernaturalis ille vigor existit, ut aliquoties ardenti atque adeo gliscenti concupiscentiæ satisfiat. Hinc est contemptus

ille

ille imaginum & gamahæarum apud eos qui ad internicionem usque hac imagine sunt abusi. Hinc sunt verba illa, characteres, signa, formæ ac figure manuum, imprecationes atque orationes, quæ potissima sunt causa incantationis, atque adeo verborum, quæ vulgò ad vulnera cæterosque morbos adhiberi solent. Denique quicquid in hanc formam fieri potest, vi eius, quod præter naturam est, corporis nobis insitum sit. Porro ex his quæ præter naturam sunt, impressionibus, erumpunt etiam astra firmamenti, Venus & Saturnus, cæteri que planete, ita ut ea quæ præter naturam est, influentia, astra inferiora regat, ac gubernet. Quicquid ergo in gamahæa & imaginationibus fit, accidentibus planetis ac signis, totum hoc quicquid est, ad superiora signa referri debet. Quare quæ caduca sunt corpora, atque adeo morti obnoxia, supernaturali illa vi, à morte liberari facile possunt. Donauerunt præterea Venus & Saturnus, Mars atque Mercurius, in superiori firmamento cursum suum exercentes, plerosque mortales immortalitate, & id ipsum extra ullam operam

f

28 THEOPHR. DE VITA
humanam, accedentibus imaginationi-
bus. Ex quibus nō pauci cū in aquis,
tum etiam in terris existunt visibiles &
inuisibiles. Quorum aliqui per delicias
etiam impressiones eō perueniunt, ne
que prorsus nymphę: quemadmodum
de generationibus animalium habetur.
hactenus de his. Reliqua quę hoc loco
requiruntur, alibi in Archidoxis indica-
bimus. Nunc ad duplicem praxin lon-
gę vitę, in qua, quę ad spagyri-
cum attinebunt ple-
nē dicetur.

29
DE VITA LONGA LI-
ber Secundus.

CAP. I.

IN superiori volumine, quę de
vita longa tractauimus in ge-
nere, hic in specie tractabi-
mus, puta, singularem quan-
dam medendi^a rationem id quod inter
uentibus arcanis specificis, & id ge-
nus alijs fieri consuevit, & extra vitam
longam, vt in apoplexia, vulneribus, &
id genus alijs. Integram enim, atq; adeo
sanam vitam longę pręferas necesse
est, vt innotescat fundamentum, cui o-
mnis valetudo vitę que longa innititur.
Est igitur huius secundi libri status, ac
summa, vt integra vita conseruetur, ne-
que vnquam in corruptionē erumpat.
Hinc est cur primo loco virtus arcani,
deinde natura balsami requiratur. Nam
vniuscuiusque arcani comes est sanitas.
In hanc sententiam subiectum vitę lon-
gę accipias, oportet. Bisariam ergo di-
stinximus librum secundum, aut enim
firmum est, aut infirmum corpus. Si fir-
mum, in eadem valetudine conseruans

30 THEOPH. DE VITA
dum est. Sin infirmum, aut aliqua ratio
ægritudinis in illo delitescit, singula ge-
nera vnâ cum speciebus ad insignem a-
liquem canonem medicum, quem Ma-
gisterium vocant, reducās oportet. Ea
est singularis medendi ratio, quanuis
multò iustiore nomenclatura, sed alia ra-
tione vniuersalis dici possit, propter spe-
cies, quæ si sub vnum genus congerun-
tur, iam nō singularem, sed vniuersalem
curam conficiunt. Tamen communius
quiddam est id quod in calce huius li-
belli dicetur, quod omnia genera in v-
num complectitur, quemadmodū par-
ticularia, species. Cuiusmodi est ratio
medende febris, quæ in se includit syno-
cham, ephimerā, ethicam, causona, cæ-
terasq; species. Similiter hydropiseos,
quæ asclyten continet, tympaniten &
hyposarchan. Item guttæ, lethargicum,
torturam, paralytin, apoplexiam. Ma-
gis vniuersale autem in se claudit gut-
tam, febrim, hydropisin, cæterosq; mor-
bos vniuersos. Estq; illud arcanum, qd
in archidoxis parrhisjs dedicauimus,
Et tincturæ quæ leprosum humorē me-
tallorum pellit, haud dissimiliter opera-
tur:

LONGA LIB. II. 31
tur, fulgetq; ad elementum redactum
quaquauer sum, velut ignis, qui quicq; d
corripit, consumit. Neq; enim species
vllę sunt, neq; genera vlla, quin igni cor-
ripiantur. Huc respexerunt spagyricę
artis professores, qui tum demum medi-
camina corpori accommodanda dix-
erunt, in ignem redacta. ^b Per hoc enim
elementum omnis ægritudo consumi
debet à quolibet medico. Quanquam
aliàs de auro potabili, similiter de 5. es-
sentia mentio fiat, tamen hic singula ad
cheyri, & ad sapphiricum anthos refere-
mus, id quod non paucos sefellit: inter
quos est Arnoldus vnâ cū æmulis suis,
qui sublunaria hoc produxerunt. Nos
in hoc secundo lib. singularem meden-
di rationem in vtraq; medicina, adiun-
ctis rarioribus, quib. inuenias illud cir-
ca morborum originem descripturi su-
mus. Ad finem sunt adiecta cheyri, bal-
samum, quæ peritissimum huius rei le-
ctorem requirunt.

^a Medendi ratio singularis per quæ fiet.

^b Ignis ut omne lignum, sic vniuersalis medicina
morbos consumit cunctos.

TRia sunt quæ ad perfectam podagræ curam requiruntur: Purgatio, aperitio, deinde cura, in hanc sententiã. Principiò purgetur omnis podagricus plena, ac perfecta purgatione, & id ipsum arcano^a corallino, quo interueniente eliciuntur fluxus podagræ, adeò vt ne locus porrò relinquatur podagræ. In hoc corallino quod ex essentia auri est, tanta vis, ac virtus inest, vt eam, nisi hac purgatione à medico deprehendi impossibile sit. Fiat ista purgandi ratio sexies, aut septies pro vetustate siue duritia, siue natura podagræ. Porrò si supersunt reliquiæ, aut podagricus alioqui infirmior est, quàm qui purgationẽ hanc ferre possit, aperiat in hunc modum: Illic vbi centrum podagræ delitescit, aperi, & id ipsum interueniente^b alcali spirituum. Sub hanc aperitionem continuo oritur tumor, subtus quem quicquid centro inseruit, confluit, & in abiectione^c aeschpharæ erumpit. Porrò vbi fluxus podagræ desijt, tum demum integram curam, atq; adeò consolidationem

nem aggredere, scilicet cataplasmatibus, quæ sunt ex mummia. Hæc sunt quæ podagram medicantur. Quanquã^d liquor ex mummia temperatus, si morbus recens est, neq; indurauit, citra aperitionem etiam curet, vi tamen natia potius hoc fit, vt per specificam naturã. Tertia ratio medendæ podagræ est per mummiam, mummiam reductã in vltimam materiam alcalizatam & liquorem de mummia, in hanc sententiam: Indies podagricos artus inunge, idq; ad vii. aut viii. hebdomadas pro ratione ac natura podagræ. Triplex ista medendi ratio, quicquid mutilum, quicquid denique mancum est, pristinae sanitati restituit. Noua hæc est, certò scio pellendi morbi ratio, maximè apud insulsos & medicos indoctos, & contra canones eorũ, vt isti cauillantur qui de medica professione præter inanem titulum, cæterum nihil prorsus reportauerunt.

^a Arcanum corallinum, est color coralloꝝ à substantia separatus & abstractus per spirituum vini.

^b Alkali, sal est excoctum à lixiuia.

^c Aeschphara, ist ein ranse fleisch ges
dör.

^d Liquor ex mummiā est aqua, quæ post digestio-
nem distillando erumpit ex carne hominis.

De Gutta Cap. II.

AD propellēdas ægri tudines quæ
oriuntur ex Gutta & speciebus
guttæ, cuiusmodi sunt morbus lethargi-
cus, paralyſis lingue, membrorum: &c.
apoplexia, oris tortura, & aliæ species,
requirit cura generalis. Nā in his omni-
bus nihil aliud præter vim naturæ confi-
derari oportet. Neq; purgatio, neq; sim-
plex confortatiua, neq; vnctio, neque
aliud quicquam, in quo tantopere labo-
rauerunt, cum Valeſcus de Taranta, tū
etiā ij qui ante Valeſcū fuerunt. Prin-
cipiō igitur obſeruandum, in qua vale-
rudine naturæ vis illa qua guttæ consul-
tum volumus, reperiatur. Priusquam ta-
men ad illa perueniamus, ſciendū, gut-
tam, quòd ad quantitatem attinet, non
plus ſcrupulum vnum in ſe contineri, a-
poplexiam ad ſcrupulum i. nō prorsus
aſcendere. Nihil igitur eſt quod obſer-
uemus tam prolixos Auicennæ cano-
nes, cum pauca admodum de ſubſtan-
tia

tia in ſe habeat morbus. Neq; fieri potis
eſt, vt illis loca atq; dolores comprehen-
dantur. Quare ad hunc modum adori-
nari debet confortatiua, quæ ſcilicet na-
turam expellat, & ex ſui natura vincat.
Quoties enim gutta cannas in pulmo-
ne præſocat, toties apoplexia vnā cum
præſocatione continuo ſequitur, quam
non niſi arcana tollunt. Hinc ſatis lique
reputo, vel tantillum in re medica my-
ſteriij pluris fieri quàm vniuerſas Auic.
formas, quàm vniuerſum myropolium
quàm vtraq; lumina & præpoſitum, v-
nā cum inſigni experientia, quam The-
ſaurus præſcribit, quibus hæcenus pe-
nè vniuerſo orbi illuſum eſt. Sed vt re-
deamus ad arcana: Duplex eſt arcanū,
aliud vitriolatum, aliud mercurius auri,
quē vulgus Salernenſium medicorum
Aurum potabile falſò appellat, addu-
cti opinione Hermetis, quam ſuæ igno-
rantia prætexunt, adeò vt horizontem
pro auro potabili acciperēt, egregij ſci-
licet homines, qui Hermetem ex eorū
inſcitia iudicant. Cætera arcana extrin-
ſecus uſurpanda, cuiusmodi ſunt, balsa-
mum, aloes, myrobalanorum, chebulor-

rum, belliricorum, indorum, &c. in nu-
cha sunt administranda. Hæc sunt quæ
Arnoldini & Rupiscissani nunquã sunt
afsecuti, qui in additione extractionis
elementorum, quæ nulla sunt, frustra
sæpius laborauerunt. Qui ergo in hac
re medicus insignis esse studeat, ani-
mum ad separationem spagyrorum ad
iungat, idq; propter extractionem my-
steriorum. Alioqui fieri nequit, vt con-
sulatur cū paralyti, tum speciebus quæ
sunt de gutta. In hanc sententiã propel-
le contractionem. Nam vtcunque mor-
bum vi quadam sanari necesse est. dosis
vitriolati, grana tria, dosis Horizontis,
grana quatuor.

De Lepra Cap. III.

Singulæ species lepræ, Leonina vi-
delicet, Elephantia, Alopecia, Thy-
ra, Morphæa, & Vndimia ad ean-
dem medendi rationem, quæ est per
regenerationem, referuntur: Omnis
enim lepra frigidior existit natura, atq;
præpinguior: neque fieri potest, vt un-
quam cum medicaminibus cõcilietur.
Quod enim est oleum ad aquam, hoc
idem

idem est medicina ad lepram: quare ple-
nam atq; perfectam curã aggrediamur
oportet propter præparationem rege-
nerationis, & id ipsum iuxta præscriptũ
spagyricę tincturæ, in hunc modũ: Prin-
cipio mundanda sunt metalla leproso-
rum interueniente tinctura, in qua du-
plex tinctura, & duplex lepra delitescit,
rubea scilicet & alba, hanc lunarẽ, illam
solarem appellant spagyrici: prior ex
tinctura solis, posterior ex tinctura lu-
næ accipitur. Hic non puto operæ pre-
cium esse obseruari ea quæ veteres de
origine lepræ scripserunt, cū eadem
praxis adferat. Quare hoc loco^b spagy-
ricę agendũ est, neq; prorsus obseruan-
dum quæ de origine lepræ à veteribus
scripta sunt. Porrò qui velit spagyricę
cõsulere leprę, videat ne cū his qui mer-
curium solis, quẽ pleriq; spagyricorum
primã materiã appellant, aurũ potabile
falsò crediderũt, ab erret. Quibus impo-
suit euentus, quemadmodũ Archelaus
habet: nos aut hoc loco asserimus rubeã
leprã à mercurio solis, albã à merc. lunæ
sanari. Hoc opus, hic labor est, vt mercu-
riũ exacte conficias. Postremo & si meq;

curius ad tingenda metalla non profus sufficiat: valeret tamen in corpore, vt illud sanitati restitueret. Sunt præterea alia quædam arcana, quorum alibi de vita longa fit mentio, quæ lepram ex æquo tollunt.

^a *Lepra curatur per regenerationem.*

^b *Spagyris est qui effectus inquirat, cõmonstrat, & ex his rationem.*

^c *Libro 3. cap. 6.*

De Epilepsia Cap. IIII.

Plena atq; adeò perfecta medendæ epilepsie ratio, bifariam fit, neque ipsum sine peritissimo huius rei viro propter arcana & praxin chirurgicam, quæ epilepsie inseruiunt. Principiò deprehenduntur arduæ quædam, atq; adeò supernaturales essentia, idq; per præparationem, ut in vitriolo, camphora, spodio, monocerote, & id genus alijs, quæ citra hunc captum subtiliter nullo pacto eò redigi possunt: Maxime verò bona pars in narcoticis, & quædã alia, quæ extra naturam & essentiam supranaturalem influentiam in paroxysmo

sino epileptico vim suam exercet, achabent: cuiusmodi esse potest pœonia, sanguis vnâ cum membris in quibus oritur morbus. Hæc omnia, vt vt sunt, curantur ad hunc modum, partim iuxta physicam rationem, partim iuxta chirurgicam, neq; id ipsum sine subtili captu spagyrorum. Quod ad chirurgiam attinet, duplex oratio est, prior ad præparandũ emunctoriũ caducum, posterior ad eliciendum humorem epilepticum pertinet in hanc sententiam: Aperi cranium idoneis ad id instrumentum: Deinde argentea canna suo loco impositum consolidata, vitæq; pristina restitue. Iam omnis morbus caducus eiusmodi emunctorio adornatus in paroxysmum abire nequit. Hæc de priorè via. Nunc ad posteriorem. Resolue membrũ epilepsie corruptum, aut superiorem partẽ membri, puta, ligamenta, arterias in circuitu, idq; corroliuo narcotico, sale corroden te citra dolorem vsque ad ossa. Deinde rursus consolida: nascuntur continuo ligamenta narcotica, arteria, denique caro ipsa, quæ porro non sinunt morbum in paroxysmum erumpi. Hactenus de

ratione chirurgica. Nunc ad physicam:
 Recipe oleū vitrioli correctum & aurificatum, vel per phlegma forma circulari temperatum, vel per oleum rubeum, siue viride, quod sub^a colcothar delitefcit: vtrunque liberat à morbo caduco, idq; præter eam ætatem, quam Hippocrates præscribit. Atq; hinc colligitur Hippocrat. vnà cum interpretibus suis non satis intellexisse ea quæ epilepsiam pellunt. Porrò inuncta pars mercurialis balsamo, quod est de hederibus, idq; post paroxysmum, similiter morbū pellit. Præterea inunctum occiput balsamo eleni, & id ipsum in vehementissimo paroxysmo, morbum ex æquo sanat. Sunt insuper alia quæ huic morbo non parum conferunt, vt arcanum sanguinis, cæteraq; membra. Sed illa, quia quædam sunt quæ desiderantur, præteribimus, & in his solùm quæ prima ac optima sunt, immorabimur.

^a Colcothar vitriolum est calcinatum rubeum.

De Febris Cap. V.

DE febris breuiter sic habeto:
 Principiò fiat purgatio febrilis,
 dein

deinde cura specifica, & minutio causalis, ita vt diaceltateison præcedat secundum medicamen. Nam hac purgatione pellitur omnis febris in materia peccante. Porrò si non dilatafc morbus, iam neq; cura, neq; minutio requiritur. Plerunq; enim diaceltateison, integram curam complectitur. Sin in membra spargitur, sequitur continuò opopyrom Laudani, id quod febrim vnà cum dilatactione propellit. Minutio autem siue saluatellæ, siue cephalicæ, siue ea quæ per spinam dorsi fieri consuevit, materiam peccantem in sanguine, idq; intracutem & carnem tollit: quare hoc locotria sunt, quæ sub vnã medendi rationem clauduntur, singula per se perfecta. Postremò ne plus minúsue, quàm par est, adhibeat medicus, diligenter obseruet quid dilatatum, quid non sit dilatatum. Nolim quenquam hoc loco derereant canones medicorum qui à nobis dissentiunt, neq; enim id permagni referre arbitror. Et quotumquẽq; reperias eruditum medicum, qui his canonibus immoritur:

Pincipiò de Apostematibus obseruabis duplicia esse apparatus. Quædam sunt quæ vnà cū paroxysmo mortem inducunt. In his plurimum laborarunt medici, dum imponerent hominibus. Miseram ac credulam nationem mortalium, tam apertis nugamentis, quæ de epidemijs & id genus alijs apparatus annotata sunt, passa est se circumueniri. Alia sunt quæ paroxysmum citra mortem adferunt, ea medicinæ subijcimus. Vtraq; in Anthrace cōcurrunt, similiter in saphiro, in carbunculo, in pleuresi, in peste, in bubone, & alijs cōpluribus. In quibusdam nulla mors inest: Vt in cancro & id genus alijs apostematis, quæ in mammis mulierū sunt. In his omnibus sequitur cura in hâc sententiâ: Præter Sonath, cui virtus expulsiua inest, cæterum nihil recipe. Huius enim virtute ac vi, singula aperta pelluntur. Hoc resoluit, mitigat, deniq; expellit aperta ex corde. Vnâ ergo adsit oportet chirurgica praxis, interuenientibus maturatiuis, quibus in^a emunctorium redie

redigas apostema. Maturatiua autē cū attractiuis ita sint coniuncta, vt expulsiuum attractiuum sequatur. Directo igitur Sonath in virtutem suam expulsiuam sequitur thyriaca, sub qua delitescit arcanum in omni veneno propter virtutem vsurpandum. Reliqua experimenta vndecumque corrosa relegamus ad eos, qui sese passim apud omnes homines venditant, & in hoc solū incumbunt, vt gloriolam aliquam per fas & nefas sibi aucupentur.

^a Emunctorium appellat locum, in quo centrum morbi delitescit.

De Hydropisi Cap. VIII.

Dvo sunt quæ ad curandam hydropisim requiruntur: Specifica purgationis, & specifica tumoris. Elice principiò essentiam ex Alandahal, vnâ cum composito: Deinde confundo cū^a aquila præcipitata, porrò administra purgationem pro ratione morbi, & idipsum tantisper dum abit morbi origo. Interim administra etiam indies essentiam tartari, vitrioli, & dia cubebe. Sub

hec adoma cataplasma ex rebis columbarum in aceto rosaceo. Deinde impone, dum prorsus consumatur morbus. Post hec insequitur summum specificum, spiritus vitæ ex auro extractus, quo aliquandiu etiã vti licebit. Energia enim atq; adeo vni nature sanari vult hydrops, quæ tum demum inquiritur, cum iam causa morbi desijt. Varia ac multa sunt huius morbi specifica, quorũ maxima pars hoc loco à nobis est annotata. quæ super hac re empirici in medium adferunt, credo nemini non esse manifestũ.

^a *Aquila præcipitata fit ex auro.*

De Dissolutis Cap. VIII.

IN dissolutis verò summum atq; adeo excellentissimum medicamen in auro est, & in laudano perlato. Primum verò ac summum notabile apud medicos veros puto, de confortatiuis esse debet. His enim indiget natura in hoc morbo, quibus porro sequatur constrictiuium. Nam per hunc modum eiusce modi morbus, siue hypofarcha, icteritia, seu ascite, expellitur. Descriptionẽ autem

autem in confortatiuis talem habeto. Ex auro non planato fit, nec permisto re alia incongrua fitq; per achanar & rubellam cum administratione ruberæ essentię. Dosis ex tribus guttis componitur, vel secundum dispositionem subiecti. Ex hoc auro omnes disenterię species, ictericię, & diarrhoę, atq; alij fluxus venteris, vel mineralium iuxta ritum medicũ optimẽ curantur. Sed cura ex constrictiuis talis est: Recipe olei martis ex croco drachmam vnam, laudani scrupulũ semis, thyriacę drachmam vnam semis, mummię scrupulus i. s. fiat bolus, drachma semis est dosis. Hanc observa regulam in omnibus dissolutis confortatiuum esse administrandũ: Quia in principijs & caceteria summa deliberatio, alias per constrictiua in secundam generationem alterius morbi abit.

^a *Laudanum Theophrasti curans dissolutos & desperatos, sequetur in libris Paraglyphorum.*

De Vermibus Cap. IX.

Genera quoq; vermium quocunq; modo nata, vel ex spermate infu-

46 THEOPHR. DE VITA

so, vel alieno, siue spermatis resoluti, siue putrefacti, seu transuersi in suis regionibus, aut ex re minerali putrefacta, vel chimo, aut eiusmodi, etiam qui vermes de matricis natura sunt. Omnium horum cura, res debet esse specifica, nequaquam naturalis, id est in hunc modum: Recipe ^a porosi madennæ ana manipulum, liquefacito in bitumine, & super fundum emunctorij huius generationis applica: pellit enim vermes tam deorsum, quam sursum, nempe iuxta orificium emunctorij illius. Quod si autem emunctorium pro egressione non foret aptum, aut locus compressus vermes neca cum spongijs sylvanis, & putrefactum pelle per centauream, vel per persarium propter matricem, vel clysterium propter intestina inferiora, vel per os propter stomachum & intestina superiora. Optima verò est centaurea cum porosa commissa, cum additionibus iuxta processum medicum ex colodidio, vel ellenio adiuncto,

^a Expulsio vermium.

De Cancro Cap. X.

Porro cãcri medela sic se habet: Primum est rei renouatio, id est venarum separatio ab impuris. Hius separationis medicamẽ est tale. Accipe expurgati althoi à minera plumbi vnc. i. parthenionis succi vncias sex, plantaginis vncias decem, commisceantur cum modico ^a alcohol vini, administra de sexta in sextam. Madesacito periculum panno, vel spongia ex aqua parthenionis superpolita: his peractis post triduum applica oppodeltoch ex preparatis simplicibus confectis in cerotum mellinum absq; alumine rocho, donec in mansuetum dolorem abit, & declinet à rubedine. Tandem commune nostrum oppodeltoch super locum applica à duodecim horis in sequentes vsq;. Porro si lassium æstiomenum occurreret, cum liquoribus assignatis expelle, reitera processum à centro in vlcereis perditionem. Hæc curæ descriptio, fistularum, canceris ex hæmorrhoidibus, ex mammillis, prauæ tentiginis, æstiomenæ prauitatis vera medicina est.

^a Alcol, aut alcacol, est uinum ardens rectificatū.

De Syronibus Cap. XI.

SYronis cura ex hac fit sententia.
^a Spermiole liquefactæ cape cum mucilagine lumbricorū de nitris, & oleo squamino, facito ex his viscum in loco frigido, vtere sic: Inunge locum & cataplasma eius desuper impone ad triduum, dehinc absterge locum, cataplasma cutē, & syrones depone, ac opodeltoch meloum administra ab occasu in auroram, quo facto, aduoca morbum in balneū albugineum, toties, donec album illud membrum fixumq̄ appareat. Hæc cura in syronibus, cicatricibus, speciebus morphææ, cutis leprose, summa ac perfectissima est, quin & totam vngulam, prurimum, scabies, & primæ species alopecie tollit, pellitq̄ rosaceam guttam.

^a Spermiole est sperma ranarum.

^b Meloes sunt schwarze käserli im summer wermanns terrin, sunt siccis odoris.

De Pustulis Cap. XII.

IN speciebus Gallici morbi, tria obseruabis, purgationem, curam, & conseruationem. De quibus hæc paucula notato. Purga principio pustulosum ce nio temio, quo pellitur causa morbi, vna cum materia peccante. Cauendum autem ne interim à dosi & quantitate huius purgationis longius, quā par est, aberrres. Porro si pustulæ adhæserint cuti extrinsecus, aut alioquin dolor iuncturarum altius insederit corpori, inunge oleo quod est ex realgare, & conualescet egrotus. De vlceribus autem, nodis, tuberibus, siue extra corpus, siue in corpore, quæ inde exorūtur, iuxta præscriptum praxeos, quæ de vlceribus est, agito.

De Vlceribus Cap. XIII.

PRincipio quicquid est fluxuū, aut humorum, si ad emunctorium erūpit, ad eandem medendi formam redigitur in hanc sententiam: Mortifica primum, deinde mundifica, postremo consolida. De mortificatione sic habe: Reci

50 THEOPH. DE VITA
pe alcali quod est ex realgare. Hoc quic
quid in corpore corruptum est ac man
cum, mortifica. Mortificatum ab^a æst
phara libera gummi, liberatum pristinæ
sanitati restitue, & id ipsum interuenien
te^b mummiâ, quanquã sunt vlcera quæ
dam quæ prorsus non indigent mortifi
catione. Alia, vt æstiomena mortifi
cationem vehementius etiam deside
rant. Tamen hæc omnia, vt vt sunt, chi
rurgico existimanda relinquimus. Sunt
insuper alia innumera medicorum rece
ptâ, quibus, quia non semel hominibus
imposuerunt, suisq; inuentis perierunt
ij, qui hæc commenti sunt, non video
cur vtaris. Hæc de vlceribus. Purgatio
nem quæ propter conseruationem cor
poris iure prima esse debet, prudenti
medico cõmitto in eam sententiã quã
suprà de pustulis præscripsimus.

^a אשכול, id est ignea uenundatum.

^b Mummiâ est ipsa caro humana.

De Vulneribus Cap. XIII.

TRiplex est ratio sanandorum vul
nerum. Naturalis, vt balsami: Spe
cifica,

LONGA LIB. II. 51
cifica, vt brasiidellia, charactèristica, vt
magorreo. Priusquam tamẽ ad illa per
ueniamus: principio, quæ miraculi vice
erunt his qui harũ rerum imperiti sunt,
indicabimus, neq; genus, neque locum
vllum in vulneribus esse obseruandum,
id quod veteres disputatione admodũ
prolixa disseruerunt: Num videlicet ea
sint sananda necne, quæ sunt cerebrũ, in
testinorum, item vesicæ, & id ipsum hac
ratione, quia videmus cũ confessa, tum
alio modo confecta vulnera, illic vbi vi
tæ locus esse nequit, nihilominus tamẽ
consequi mortem, Quare de mortiferis
vulneribus, nihil prorsus dicemus in
præsentia, cùm sua sponte sese offerunt
illa. Porro hæc prima cautio est, ne chi
rurgicus ex eo, quod medicabile vul
nus est, immedicabile atq; adeò mortifi
ferum faciat. Hoc igitur opus, hic labor
est, vt probè agnoscas triplicem hanc
sanandorum vulnerum rationem, lon
gè saluberrimam, neque interim audias
eos, qui alicunde rogant, nescio quæ va
nissima commenta, imò precibus etiam
à barbaris foribus mediastynis, cæteris
que id genus hominibus leuissimis, cõ

tendunt, inter quos sunt, Landfrancus, Pet. de Argilato, qui multa ac varia, vel nuce non æstimanda, de Vulneribus in vnũ congeſſerunt. O verè pileatos doctorculos, qui præter pileolũ subrubrũ, & titulum, cæterũ nihil in ſigne geritis, qui ex pumice Nilum exundantẽ petitis. Cæcus ſequitur cæcum, & caecus caſcam. Hinc eſt, cur ij, qui montẽ Peſſulanum ſunt ſecuti, triplicẽ hanc medicinã quæ eſt de Vulneribus, in alienũ uſum verterint, Naturalẽ ſcilicet, quæ balsami eſt, in putrefactionem præpoſtere. Specificum ad ea loca, quibus minimè competit, non ſine periculo torſerunt. Characteribus ita ſunt abuſi circumforanei, vt in contemptũ prorsus abierint. Nos autem quæ de his verè habentur, aperte trademus in hanc ſententiã. Balsamum naturale potionis vice adminiſtratum, aut alioqui vulneribus infulum, nihil aliud eſt, niſi hypericõ, centaurea, & prunella, quæ nõ modò ea quæ extrinſecus, ſed etiã quæ intrinſecus ſunt, vulnera curat, & hoc propter virtutẽ, quæ in balsamo exiſtit. Quicquid autẽ eſt de ſpecifico, multis partib. ſuperat balsami naturam. Nam collatenna ſub pouione admi-

niſtrata, cũ externa, tũ internavulnera ſanat, propter virtutem quæ adeò firma atq; adeò fixa in eſſe ſolet, & tantisper operatur, dum vulnus eſt apertũ. Braſſatella, ſi modò attigerit vulnus, neq; porò opus habet aliq; medicamine. Sunt præterea alia cõplura ſpecifica, quæ ad eundẽ modũ operant: neq; idipſum ad xij. aut xxiiij. horas. Horum tanta vis eſt vt fixũ, atq; adeò perpetuũ medicamentum ſubminiſtrẽt, vel ſemel uſurpata, & idipſum in finẽ uſq; vulneris. Hoc loco experimenta ſpecifica recensenda erãt, de quib. quia in Archid. mentionẽ fecimus, præterendũ cenſeo. De characteribus, q̄ tertiã forma eſt, ſic habeto. Characteres, benedictiones, cæteraq; id genus, vulnerib. præſens, abſens, adiũcta, ſingula vulnera ſanant, & idipſum citra omnẽ ſynouiam. Sunt etiã quæ ſynouia albã ſuſtunt, cuiuſmodi eſt ſtaraphaxat: alia ſanguinem, vt riſt & riſs, & id genus alia innumera, quæ alibi in Archid. recẽſentur. Hæc ſunt vel ſola, quæ medicum nobilitãt. Quare in hac triplici ſanando rũ vulnerũ ratione generalẽ curã, iuxta præſcriptũ adhiberi oportet, neq; interim eos q̄nũverſo orbi impoſuerũt, audire.

CAP. I

OSTQVAM DE particularib. arcanis, quæ corpus morbis confectum pristinæ sanitati restitunt, diximus, inde vbi superiora delierint, auspicabimur. Vt ea quæ in superioribus libris tradita sunt, tandem à nobis absoluantur, & corpus physicū tanquam balsamum conseruetur, & si particularia arcana, & huius 3. libri materies ad idem corpus referuntur: Porro etiam vnâ, eademq; preparatio existit: tamē praxis in hoc tertio elixiro alia est à singulari illa medendi ratione. Quare in hoc tertio libro primas obtinent, flos cheyri, & anthos. In hoc enim absoluitur elixiridum arcanum, & id ipsum vi, atq; adeo virtute totius quintæ essentia. Principiò igitur, vt singula clarius innotescât, quid quinta essentia sit, paucis indicabo in hanc sententiã: Qua

56 THEOPH. DE VITA
 tuor elementa procreat natura, ex quibus temperata quædam essentia conficitur à spagyro, quemadmodum flos cheyri exprimit. Hoc loco parui referre arbitror, quæ super hac re ars Lullij habet, cum plus sedecim pedibus, vt dici solet, ab vniuersa monarchia, quam archidoxa præscribunt, aberret. Aliud. n. est extractio, aliud confortatio, aliud melioratio, vt istorum hominũ vocabulis vtar, quorum Raimundus in eo libello qui inscribitur, Ars Lullij, meminit, & ex his falsò quintam essentiam æstimauit. Hæc quia magis sunt argutie, quam vera, silentio præteribimus. Flos autem autem, flos amethystij, deniq; quicquid est diaphineæ maturæ, margazetharum, sulphurearum, cachymiarum, postremò etiam quicquid est aluminolorum zerebothinorum, & id genus aliorum, quæ aqua gignit, carabarum, corallorum. Hæc, inquam, omnia quintæ essentiæ sunt obnoxia, pro ratione temperationis, quæ interueniẽte corruptione elementorũ à spagyro fieri cõsuevit.

Spagyrius est qui non auctoritate, sed propria experientia rerum naturas habet.

Porrò totius rei summa in hoc est, (quando ea quæ hoc lib. de elixiro dicuntur, singula ad vitam longam sunt referenda) vt vniuersa natura redigatur in spagyricam misturam, seu temperationem, quæ nihil aliud est, præter naturæ bonitatem, cui nihil quod corruptibile est, nihil deniq; aduersi inest. Et si alia ratione, ac varia eadem nature bonitas deprehenditur in tinctura iuxta præscriptum nature, quæ in lapide physicorum existit: in antimonio secundum corui naturam, in sulphure iuxta Lunariæ effectum, & in id genus alijs. Tamen in his omnib. est vna eademq; temperatio, quæ inter metalla sub Mercurio delitescit: (Mercurium dico, qui omnib. metallis inest) inter gēmas, sub crystallo: inter lapides sub zeloto: inter liquores, sub carabe: inter herbas, sub valeriana: inter radices, sub peucedano: inter amara, sub vitriolo: inter silices, sub antimonio. Porrò sicut Merc. metallis inest singulis, sic antimonium silicibus, vitriolũ sali, melissa herbis. Hæc sũt nomina

elixiri temperati. Obseruandum igitur in elixiris insequentibus sulphur eorū, quæ isti mineralia vocant, quintā essentiam esse, mercuriū metallorum, ex quibus elicitur natura corporis. Nam cheyri Veneri præstat, anthos Marti: quorū vis ac natura est, nō tam vt morbos pellant, quā vt corpus illud vitæ longæ quæ inferiori influentiæ obnoxia est, reseruent. In hanc sententiam elixira longæ vitæ, multis ac varijs nominibus cōprehendi volumus, cum vna eademq; vis sit eorum: Nobis autem (si forsan miraris hāc tractandi rationem) visum est interim ludere in vocabulis,

C A P. III.

EX vniuersis elixiris summū ac potentissimum est aurum. De hoc igitur principio tractabimus: Nam huius rationem si noueris, aliorum que in corpore separantur noueris. Reliqua quæ à corpore non separantur, infra, vbi de vino mentionem faciemus, indicabuntur. De elixiro igitur auri quod ad praxin attinet, sic habeto: Resolue aurum

rum vnā cum omni substantiā auri corrosiuo & id ipsum tantisper, dum fiat idem cum corrosiuo. Neq; interim abhorreat animus ab ista tractandi ratione: Auro enim quatenus aurum est, corrosiuum præstat, & citra corrosiuū mortuum est. Quare quintam essentiam auri, citra corrosiuum inutilem esse asserimus. Sequitur ergo, resolutionem denudō per putrefactionem esse remouendam, & si corrosiuū tenacius etiam adhæreat: nam si tanta vis auri est, vt corpus seruet, ac liberum reddat ab omni ægritudine, neque id corrumpi sinat, quantō magis seipsum, idq; citra omnem infectionem? Corrigit enim, ac emendat quicquid non est syncerum. Corrosiuum igitur in auro nullo pacto corrosiuum appellari debet: Vis enim arcani superat omne venenū: Nam omne realgar morit in elixiro auri, & in tincturam abit medicinæ præstantem. Atqui in hunc modum gignitur, aurum potabile post putrefactionem. Hanc dosim, seu maus harmoniā quandam præscribit peruulgata spagyrorum praxis. Postremō obseruabis de elixiro,

Cuicumq; confertur elixir, idē ita transfmutat, vt haud difsimiliter fibi fixū porro maneat.

De Perlis Cap. III.

Sed vt ea quæ de quinta effentia diximus, clarius elucefcāt, obseruandum, nihil magis esse auro propinquum perlis. Quatuor igitur elementa, quæ perlis insunt eadē ratione cū auro in temperationē redigas oportet id quod verē existit quinta effentia citra amissionem substantiarum. Porro si iuxta præscriptum perlas in quintam effentiam transfmutare velis, pro ratione quintæ effentiaē age, neq; quicquam immuta præter principiū, in quo vltimam materiam quæ in cōficienda quinta effentia solis, prima materia existit, adiungi necesse est. Ea ex eiusmodi recepto elicitur. Principiō redige limonem in liquorē, denuo reclinatum, in quo perle calcinationem arripunt, exiccataē resoluūtur, quæ resolutio in elementum, cui prorsus nulla complexio inest, erumpit. Est enim huius vis vniuersa, similis quintæ effentiaē. Nolim hoc loco admittas rationem

tionem extractionis, quam Archelaus præscribit, neq; id genus alias separationes spagyricas: Nam superior transfmutatio non modō ea membra quæ debilia sunt pristinaē valetudini restituit, sed ea etiā quæ valida sunt, ac robusta, in eodem vigore conseruat. Hinc est cur perlae pluris, q̄ reliqua spermata fiant: inter quas longē præstantissimas ostrea rum esse affirmo. Quanquam hoc loco non minimas partes ferat, quemadmodum Archidoxa habent. Homunculus quem necromantici Alreonom, philosophi naturales mandragorā vulgō appellant: tamen non nisi in communem errorem abiit, propter chaos illud, quo isti obfuscauerunt verum homunculi vsum. Origo quidem spermatis est: per maximam enim digestionē quæ in ventre equino fit, generatur homunculus, similis ei per omnia, corpore & sanguine, principalibus, & minus principalibus mēbris à quo prodijt. Quare hoc loco præteribimus huius virtutes, quandoquidem non vt perlae, apud huius rei peritos, in-

nonuit,

De Extractione quintæ essentiæ ex herbis.
Caput. V.

SUpra mentionem fecimus quintæ essentiæ, quæ citra ullam extractionem fieri debeat, id quod in hanc sententiam accipias oportet. In Elixiro, quo de in præsentia mentionem facimus, quinta essentia nullo pacto elici potest ex herbis citra extractionem, propter diversitatem essentiarum, quæ vni substantiæ insunt. Hæc ita sunt segreganda, ut herba maneat herba, & quinta essentia maneat quinta essentia. Et si in qualibet herba sunt quatuor elementa duplicata: quinta tamen essentia non adest duplicata, sed altera pars solum. Alteram quæ est substantiæ religamus ad eas artes quæ particulares sunt, & quod elixiri est tractabimus: id quod ex exemplo mellissæ clarius innotescet. Digere mellissam philosophico mense in athanar, de inde ita separa, ut duplicata elementa seorsum appareant, continuo elucescet quinta essentia, quæ elixir est vitæ. Similiter vino generoso, & id ipsum variè, in nepita acerba, in lollio, lutea: in Tincio, nigricans:

gricans: in lupulo, tenuis ac alba: in cucurbita, austera: in alijs similiter iudicandum, iuxta experientiæ præscriptum. Porro extracto spiritu isto, & ab altero separato, Ecce vinum salutis, in quo philosophi aliquot secula obnixè laboraverunt, nihil tamen unquam sunt assecuti. Et bona pars eorum qui Raimundum sunt secuti, aliquot dolia relevarunt, dum elicerent quintam essentiam vini, nihil prorsus deprehenderunt præter vinum adustum, quo perperam pro spiritu vini usi sunt. Quæ hoc loco requiruntur, alibi in philosophia de generationibus reperiuntur. Sufficit enim admonuisse spagyrum qua ratione herbis quinta essentia insit, denique quæ in his sunt investiganda.

² Athanar est furnellus.

De Antimonio Cap. VI.

Sicut antimonium finit aurum, sic eadem ratione, ac forma finit corpus, in illo enim est essentia, quæ nihil impuri cum puro confundi sinit. Neque quisquam spagyricæ artis peritus, deprehendere potis est, vim atque adeo

64 THEOPHR. DE VITA
virtutem antimoniij. Nam in principio
rerum eò deuenit antimonium, & inter
metalla, quę aqua sunt, sic est relatum,
vt porro etiam diluuiò exacto vis huius
genuina, atq; adeò virtus permanserit,
ita vt sese ex influentia semper dirigat,
neq; aliquid de vi, ac virtute natua vn-
quam decesserit. Meritò igitur omnia
quę mineralium sunt, quorū summum,
ac potissimum arcanū in se claudit anti-
moniu, huic vni tribuimus. Mundat sei-
psum vnā cum reliquis, quę immunda
sunt. Porro si nihil omninò sani adest,
immundum corpus in mundū transfor-
mat. Quemadmodū in expositione le-
præ habet: quę omnia palam declarat,
ac indicat spagyrica praxis. Sed ne lon-
gius quàm par est digrediamur, & tan-
dem ad præparandam antimoniij virtu-
tem (cuius vel apex vnus, aut iota omni-
bus codicib. qui in nostra professione
sunt, præstat) perueniamus, sic habet:
Principiò videne corrumpatur antimo-
nium, sed totū hoc, quantum est, ac inte-
grum maneat, citra vllam amissionē for-
mæ. Sub hac enim delitescit antimoniij
arcanū, id quod per retortū impelli de-
bet

LONGA LIB. II. 65
bet sine omni capite mortuo, ac denuò
in tertiū cohòp tertiam naturā reduci:
Tum demum erumpit dosis eius gr. iiii.
quintæ essentia melissæ administrata.
Huic præterea nihil tribuit^a Archeus
terræ.

^a Archeus est dispositio natura.

De Sulphure Cap. VII.

PRincipiò ardua res est, & multis no-
minibus celebranda, tantam in esse
vim atq; naturam terræ, quæ balsamum
procreet, cuius est hæc natura, vt porro
nihil putrescere sinat. At si cōsideres re-
sinas, quarū potissima pars est sulphur,
nihil est quòd superiora laudes. In sul-
phure balsamū est, quo de nemo nō va-
riarū artiu studiosus meminisse debet.
nam in eo sunt liquores balsami, q neq;
viuū, neq; mortuū quicquam putresce-
re sinunt, sed corpus ita conseruant, vt
nulla neq; influentia, neq; naturalis cor-
ruptio, uel impressa in corpore depre-
hendi possit. Nemo miret hoc loco tan-
tam inesse vim in resinis terræ, neq; ma-
iorem prædicationē huius, q; quæ balsa-
mi sit super terram crescentis, & huius

66 THEOPHR. DE VITA
vim atq; virtutem declarantis. Nam in
his quę occulta sunt, multò plura depre
henduntur, quàm in his quę manifesta
sunt. Sic in sulphure multò plura depre
henduntur, quàm in cæteris resinarum
partibus. De sulphure autem, vt ad tra
ctandi rationem perueniamus, sic ha
be: Eleua sulphur à colcathar, spagyri
co more, idq; tantisper dum non supe
rat ignis, id quod natura colcathar sul
phuri tribuit, idem spiritus fixus est bal
samus terræ. De quo hoc loco paucula
admodum scribimus. Huius enim vir
tus experientia patet: & si aliqua de gū
mi, quaedam etiam ex resinis, cæteraq;
id genus eiusdem naturæ sunt cum bal
samo, tamen inter illa primum, ac opti
mum esse puto sulphur, &c.

De Mercurio Cap. VIII.

Elixir ex Mercurio eadem ratione
qua ad transmutanda metalla ador
natur, confectum plurimum valet
ad pellendam mortem. Nam eius rubi
go, quàm Lullij sectatores falsò florem
appellant, nil nisi mors est. Sicut enim
mors consumit ac conterit corpus, sic
rubigo

LONGA LIB. II: 67
rubigo metallum. Quicquid ergo tin
ctura illa tingit, longæ vitæ plurimū in
seruit, & id ipsum tantò efficacius, ac for
tius, quantò altius (absit invidia dicto)
gradū Veneris attigerit, quantò acrius
etiam, ac subtilius in preparatione reite
raturum fuerit. Neminem deterreant Ru
piscisse fabulamēta, qui suo more teme
rè, ac frigide super hac re scripsit: videli
cet in tinctura corporis aurum & id ge
nus alia quæ Mercurij sunt, deniq; quic
quid ex spiritu salis, aut arsenici confe
ctum est, prorsus esse fugienda. Ad tin
cturā Mercurij (cuius virtus est ex sub
tili acrimonia, quam à natura Archei ha
bet) propius accesserunt Albertus, ac
Thomas: in coagulatione autem nimia
& gradu reiterationis, quibus totum ne
gotium obruerunt, falsi sunt. Quauis
in adornanda tinctura eorū quiddam
est, quod veræ tincturæ finitimum est,
in hanc sententiam: Sicut metalla trans
mutantur, ac plenè figuntur, sic etiam
corpus, a d hunc modum: Reduc Mer
curium in eleuatione tantisper, dum in
fixum crysallum abeat, deinde in reso
lutionem, ac coagulationem digere, &
h 5

cum auro coniunge, ita vt fermentum eius hoc ipsum fiat. Proinde iuxta præscriptum Hermetis age vsq; in finem lapidis, cuius dosis est granum 1. Huius vis, ac virtus corpus referuat integrū.

De Spiritu vini Cap. IX.

SVprâ vbi essentia herbarum memini, nihil aliud nisi vinum esse ostendi, id qđ sic accipias oportet. Spiritus vini à substantia eiusdem prodit: nã huius subiectio existit vinum, sicut marubium proprii, ac nativi vini. Quare vt spiritum vini tanquam essentiam, quæ verè elixir est, habeas, sic accipe: Sicut persicariæ libram 1. scrup. ij. vini emittit: Sic vini libra 1. plus scrupulo 1. non capit. Reliquū est phlegma vini, id quod ad præsens elixir parum confert. Porrò inquisitio huius essentiæ, fiat ad hunc modum: Digere vinum pellicani infusum fimo equino, idq; bimestre spatiū cōtinuò videbis adeò tenue, ac purum, vt pinguedinē quandam, quæ spiritus vini est, in superficie vltro eliciat. Porrò quicquid sub ea est, phlegma citra omnem vini naturam existit. Pinguedo au

tem

tem sola phialæ inclusa, & per se digesta, summæ energiæ est ad vitam longā. Non modò autem ad vitā longam, sed etiam ad alia praxis illa torqueri potest, & id ipsum interuenientibus cinnamomo, xylobalsamo, myrobalanis, & id genus alijs in hunc modum. Confunde, ac interueniente digestionem ita coniunge, vt elixiro, quo de hoc loco mentionem facimus, auroq; adiuncto medicina adornetur, quæ omnem contractionem tollit, ac membra resoluit.

Extractio Mummie Cap. X.

Virtutum verò ex mummia extractio, magistraliter, vt eo verbo vtar, fit per commistionem eius cum essentia vini, ex chelidonia quidem sumpti, nempe, si ad decem vsq; dies sic digeres, in quinque autem distilles. Porrò verò digeratur ex integro rursus, eò vsque quo se mummia in liquorem vertat, quo facto tã superno, q; inferno, separatis nempe scorsim à medio, addat huic sedecima pars balsami de lignis, terreq; sigillatę paulatim pondus duo decimū, ac tantundē horizontis liquo-

70 THEOPHR. DE VITA
ris: digerantur simul ad sui mensis spa-
cium, quo conclusum ita sese reuerbe-
ret. Hoc enim pacto in summum vsque
gradum ascendit. Quod quidem eorū
omnium quæ venenis dominantur, po-
tentissimum atq; efficacissimum est.

Satyriionis extractio Cap. XI.

Q Vicquid autem ex satyrione eli-
ci debet, per separationem fiat
necessum est. Vis namq; in satyrione de-
litescit Saturnina, quæ quidē clam vir-
tutem, qua de gloriari satyrion debbat,
suffuratur ac debilitat, fitq; sic eius exal-
tatio triginta granis minor. Quò fit, vt
non raro opem vsurpatus deneget saty-
rion. Quare in eius separatione consi-
derari operæ precium est, vt non forma
quidem, sed virtus duntaxat separetur,
id quod in hanc fit sententiam: Indige-
ratur in pane siliginis satyrion, idque i-
psium in ventre equino ad suum nempe
mēsem, quo peracto, ipsum quidē è pa-
ne excipe, abiectis quippe fecib. Deinceps
sanguinem satyrionis probè dige-
ri, despumariq; sinito, quo sedato, tū de
mum medicinam nactus es, quæ cæte-

LONGA LIB. II. 71
ras omnes quæ ad conceptionem atti-
nent, facillè post tergum relinquat.

Extractio primi metalli Cap. XII

PEr primū metallum summę atq; a-
deo præcipuæ fiunt cōseruationes
corporis, neq; tamen ex natura pro-
priæ suæ confortationis tam est efficax,
sed potius ex virtute mineralium, quæ
in se continet. Nam vt vitam longam
cōserues, ex principe mineralium hoc
proficiscatur necessum est, quando qui-
dem mineralia physicū corpus existūt.
Atque hoc temperamentum illud est,
quod solum atq; vnicum corrosiuus resi-
stit, operaturq; tam per chemicum, quā
archaicum ares, quin etiam robustissi-
mum quodq; corpus cum debilissimo
temperat in vno gradu. Robur siquidē
præter roboris ares perinde est, atq; de-
bilis infra gradum ares roboris exi-
stens: firmiori quidem adimit, quod im-
becilliori præstet, ac vtrunq; in mediū
tandem redigit diametrum, id quod in
hunc modum fit: Liquorem corallinum
accipito, eum nempe qui probè diaphi-
nus existat, cui adiunge eius quidem vi

trioli, quod est ex Venere, quintam partem: digerantur in balneo maris ad mensuram suam. Hoc enim pacto separat se iunctum metalli primi in summitatem, ceterum quicquid de fecibus vini est, vitriolum Veneris occupat. Sicque fit primus ille metallus, perspicuum, diaphinum, ac rubinum planè vinum, cuius præcipua virtus, ac potestas in omnibus est mineralibus totius physici corporis.

CAP. I.

Edne in vita longa que quam silētio præterea tur, in hoc libello obseruari conuenit, quòd intra testam, ultra etiam quantum illud esse, conclusum est aliquid, ex quo coniunctio quædam cū corporalis, tum eius quod præter corpus est, extra quantum illud, in longam vitam corpus producit. De quo sic habet: Nihil planè esse, ac inuisibile: in ipso tamen corpore eximium, quod non microcosmico solum corpori longam vitam præstat, sed etiam ipsum Dardo in trigessimum annum usque integrum conseruat, ipsumque Anthos ac insignem illum cheyri usque in tertiam custodit ætatem. Hoc namque cum Antheras, ac folia sustentet, quantum magis corpus sustentabit microcosmicum, quod per vniversam quatuor elementorum anatomiam perdurare in sua conserua-

tionē debet. Quocirca in hac quidem positione notandum medicio est, quòd vniuersa quatuor elementa, anatomia in vnicam microcosmi anatomiam contrahi debeat, non autē ex corporali, sed potius ex eo quod corporale conseruat, quod quidem supra quintum illud, cum hoc, tum reliqua quatuor sustentat. Et si nomenclaturam ei iustam, ac veram dare oporteat, balsamū ipsum vocare, ex quo vita cōseruatur iure possum, qui se à corporis balsamo iure separat, & talis est balsamus, qui ipsam quoque naturam antecellat, idēq; ipsum tamen per corporalem operationem.

CAP. II.

Porro eius quidem balsami, quo de iam dictum, qui longam exhibere vitam debet, declaratio duobus modis fit: Vno qui eiusmodi virtus clam, & à casu accidēs ex eo sequitur, quod plerisque longa quidem vita tribuitur, qui tamen ipsam qualis in se est, agnoscūt minimē. Alter autem modus per artes fit, eis nempe qui illam adipisci cōiunctionem possunt, neq; tamen id ipsum fieri
citra

citra medium aliquod potest. In hoc enim planē sita est rei summa, quòd in eo a liastro, cum longa, tum brevis etiam vita reperitur. Nam quæ herbis adiūcta est, terminum suum habet. Similiter etiam suum habet terminum, quæ mineralium est aquæ, eodem modo b There niabin quoq; , nec dissimiliter & c No stoch. Præter tamen hæc omnia, talis ac tanta ipsius est coniunctionis vis atque potestas, vt omne id quodcunq; ex quatuor elementis productum fuerit, supra primum illum terminum suum conseruetur, & is est terminus iliastri. Quo quidem etiam superatum volumus, subtilem illum virum, qui terminū transgredi nō posse ait, quod quidem sin minus fuerit, ac transgrediatur, fieret hoc vel in altero saltem. Eorum namq; sunt duo, quorū alter quidem transgredi nequit. Est enim terminus in microcosmi naturam positus: alius autē etiā in naturā elementorum, alius verò in quintam essentiam quoq; , præterea & alius ex vltimo iliastro. li quippe termini in medici potestate consistunt, qui in his mutare pro suo potest arbitrio quod vult, præter so

lum fixum, vbi finem vnā cum sui ipsius
quoq; mutatione expectare ipsum o-
pōrter.

- ^a *Iliastes est prima materia, ex qua omnia ortum habent.*
- ^b *Thereniabin ex aere procedit.*
- ^c *Nostoch est species ignis.*
- ^d *Omnia in terminum creata, & Medicus, et Medicina.*

C A P. III.

HVnc itaq; iliastrum ad eum modū
intellige, quandoquidem hīc tri-
plices præter quintā essentiam virtutes
reperiuntur. Est enim iliafter sanctitus, al-
ter verò iliafter paraterus: tertius autē ilia-
fter ille magnus. De priore sic accipe:
Quòd sanctitus ille longam vitam præ-
stat, idq; secundū eius qui ipso vritur, in-
dustriam: alter verò id ipsum dispensat
iuxta fauorem. Sed tertius illæsus, citra-
que noxam in vita longa consistit. Hinc
igitur iliastrum hoc in loco comprehen-
sum expende, quòd primus, secundus,
& tertius simul omnes microcosmo
subditi sunt, ita vt in vnum eos gamony-
num redigere possit. Alter verò cogi-
tur nequaquam, sed quemadmodum fa-

uori cōuenit, acquiritur. In tertio perin-
de habet, vt in Enochdianis ac Helieza-
tis non secus, atq; de aquastro patet. Pri-
mum itaq; ex elementis suā ducit origi-
nem, veluti testa concludit, ipsiq; arca-
nis supra quintū esse attribuitur. Secun-
da verò magnalibus ascribit. Et tertius
ex proprijs specificis suis. Ex quo sequi-
tur terrelatos nymphidicas, aerdados,
soladinos longā vitā suā accipere singu-
los in aliena essentia. Illius. n. tertij iliastri
mors est, & tempus, & arbitriū: isq; est,
qui spicæ ultra, quā ipsa quoq; per se
natura ferat, tribuit, quin & myrthæ fra-
grantiam roburq; in Ieris. Atqui vt vt se
se hæc habeant, considerandū medico
est, vt eiusmodi coniunctio non dissi-
mili modo contingat in corpore, nem-
pe quemadmodum arbor maris, semel
fixa, atq; adeò sui iuris ab illo facta est,
fususq; cheyri probatus ac constans: sic
per eandem coniunctionem in micro-
cosmo idem quoq; potest fieri.

Cap. IIII.

CAeterum de primo illo iliastro, q̄
pacto se habeat in hunc modum

accipe, quòd eius vltra mille sunt speci-
es, non tamen quòd aliud præcellata-
lio, verùm potius iuxta hoc, vt quilibet
microcosmus peculiarem suam, atq; a-
deò perfectam coniunctionem habeat,
quilibet, inquam, vtrinq; perfectam suã
ac propriam virtutem. Tanta si quidem
est iliastri virtus ac potentia, vt per eum
corpus quidem mortuum conseruetur
viuũ, in eo nempe, quo primus illo ter-
minus transmutatur. Quæ quidem vi-
tæ longæ conseruatio supra vires no-
stras existit, non autem præter vires su-
periorum: sitq; sustentatio eius ad hunc
modum, quòd vitam longam tribuit, ci-
tra tamen expulsionem morbi: vitã qui-
dem præstat, non autem bonam valetu-
dinem: nonnũquam verò & vtranque.
Sed eiusmodi quippe vita longa, quæ
ab illo proficiscitur iliastro, annuatim
quidem durat, ac propagatur: vt alij qui-
dem in decimum vsque annum porrigi-
tur, qui in quinto obiisse debuerat, alij
in vigesimum, qui in decimo. Similiter
in quinquagesimum, qui in trigesimo:
nonnullis in octuagesimum, qui in quin-
quagesimo: alijs in centesimum, quos

in

in octuagesimo, vel septuagesimo vita
oportuerat esse functos. Maximum au-
tem in centesimum, ac vigesimum. Alij
verò in tertium, quartum, vel quintum,
& sextum (sicq; deinceps indifferen-
ter) vsq; diem, vltra suũ terminum pro-
longatur: id quòd vniuersum tum ex su-
periore, tum inferiore cõiunctionibus,
perinde atque hæ duæ conueniunt, ac-
cidit.

CAP. V.

Sed de vero illo iliastro sic se res ha-
bet, quòd eiusmodi quid citra, vel
significationem, vel necessitatem
quandam erga maiorem illũ iliastrum
fieri nullo pacto potest. Quòd quidem
in hanc sententiam intellige, iliastrum il-
lum eiusmodi vitam longam iam iam
producturum, præstare id minimè gen-
tium posse illic, vbi eius vitæ longæ lo-
cus nullus est. Quare observa, tale quid
non nisi cum transmutatione tam loci,
q; elementorum fieri, sic nempe: Quem
admodum quatuor elementa in testa
mortalia sunt, omni momento nouam
conficientes generationem, morti eam

i 3

exhibent. Sic è regione alia quoque est in suo firmamento fixa atq; adeò inconcussa perdurans, quæ nec morbum causatur, nec mortem. Qua de re sic philosophari licet: Quòd spiritus illi fixi nihil planè interire sinunt, quorum longa vita immobilis est ac firma vsq; in transmutationem eorundem, rursusq; in primam. Similitudo siquidem ex testa sumitur, quòd secundum fixationem (vt sic dixerim) firmamenti, longa vita in vino quidem confirmamento prolixior est, quàm in alio: tamen si ad primum solummodo terminum singula attinent. Veruntamè eiusmodi transmutationem nonnulli quoq; comitantur incolæ (sic enim vocare libet) in decimã, vel duodecimam vsq;. Quorũ mors in destructione quidem sequetur magni illius firmamenti, quando vtracq; corpora tam cœlestia, quàm terrestria commouebuntur, quin & supercœlestia quoq;. Quanquam hoc citra nature discrimen fit. In prima nanq; minuta, quando eiusmodi mutationes accidunt, nature ordinatur putrefactio, fitq; superstitie, ac viuentis adhuc corpore proprio.

VT autem porrò id quod maximè necessariũ est in hoc processu erga Æliastrum, describamus: Principiò vt impurum animatum depuretur citra separationem elementorum, quod fit per tuam ipsius imaginationem, cùm ea in animi tui confirmamento consistit, præter omnem corporalẽ ac mechanicũ laborem. Quæ quidem dispositio ex eo contingit, quòd sese homo gradatur in animo, vt æqualis reddatur enochdianis. Non quòd enochdianam agere vitam cupiat animo tamen ab ea per diametrum distet. Quare microcosmum in sua interiore anatomia reuerberari oportet in supremam vsque reuerberationem. Per hanc enim reuerberationem sese impurum consumit: fixum autem, quod ab impuro destruitur, sine ferrugine permanet. Nec tamen ignis est cui salamandrina adesse possit essentia Melosinicũmve Ares, sed potius retorta quædam distillatio ex medio centri, supra omnes carbonum ignes. Facta autem eiusmodi reuerbe-

ratione in vltimo quidem termino fulmen exhibet physicum, non secus atq; separant sese ab inuicem Saturni fulmē, & Solis. Itaq; quicquid per hoc fulmen incedit vitæ longæ est, magni nimirum illius iliaſtri. Atq; hæc quidem fulminatio, & præcedens eius reuerberatio nihil quidem ponderi adimit, sed magis turbulentia corporis, idq; ex colorum diaphinorum ratione.

Cap. VII.

PRæterea verò ab iliaſtro primæ potestatis eiuscemodi vita longa non est. Inferiorem. n. gradum præbet. Sed istamen est, qui eo in loco separat, & perinde vt res fixa nō fixam seruare potest, à morte microcosmum defendit: Quandoquidem eius operatio nō est vt separat, verùm potius, vt per arcana illa perspicua indigestum vincat, quò minus succedat eius perditio: Similis ei, qui mala bonis superat. Velut mūmia, quæ vnà cum corpore à partu procedit, ipsa quidem per se bona, corpus autem malum, ac putridum. Quancunq; igitur vitam corpus viuut, ex sola viuut mummia.

mia: proprium enim eius ac natiuū est, vt putrescat, rursusq; in sterco, cuius membrum est, abeat, id quod continuū eius studium est. Cæterum mummia non item: nequitiam enim illi suam frangit, atq; suo ipsum proprio conseruat arbitrio, quo minus id quod conatur alio quando efficiat. Quamobrem sic sonat eius receptum, quod mummia supercœlestis microcosmū plus, quàm propria eius mummia sustentat. Quoties enim mummia, toties item alius terminus: tamen neque tempus, neq; numerus in huiusmodi terminis repertus est: perdurat enim eò vsque quò secundam euitare generationem non potest amplius: nam in hoc peritus esse physicus debet, quòd quælibet prima materia, vltimam quidem expellat. Quare generatio vermium hîc orditur, vbi vltima materia physici corporis sese ostendit: hîc igitur iliaſtrum obserua, quòd vermiū generationem non modò non destruit, verùm etiam cum earum adsit materia, generationem ne impediat quidem, quã tamen præuenire mummia debet.

AD horum omnium cōclusionem, principiō nota q̄ naturalis mūmia ex tribus illis anatomjs componi debet, quo peregrinus microcosmus, physicum corpus gubernet, id quod extrinsecus fieri necessum est, siue per elementum aquæ, velut per eius metalla, salia, & id genus: seu per elementū terræ, vt per eius herbas, siue boletos, aut in thereniabin, vel^a nostoch: nam hæc omnia mansiones sunt rerū supercœlestiū. Quamobrē nemo miret̄, quod ingentes passim melissæ virtutes describuntur. Quando enim in hac supercœlestis cōiunctio sese vnit, quis virtutem ei quantumuis eximiam abneget? Atque hæc quidem sunt magnalia, quæ in se Bamahemi quoq̄ continent, atque is planē iloch est, qui ex vero compositus aniado, eidem elementato adimī nullo pacto potest, id quod fit per exaltationes vtriusq̄ mundi: perinde atq̄ vrticæ exaltationes adurunt, nitetq̄, ac splendet flammule color. In huiusmodi tamē exaltationib. virtus corū traduci in aliud po-

potest. Ad hunc igitur modum dignoscere exaltationes discite, quæ vrticæ longē potiores existunt, idq̄ ipsum, vt in vero Maio, vbi Aniadorū exaltationes ordiuntur, easdē colligatis. Neq̄ enim vrticæ exaltationes in^b matricibus dū taxat sitæ sunt, verū etiam in supercœlestibus. Vulgaris quippe ac velut nihil Idæus is esset, qui vnā solummodo rem visui subiectam, fabricare nosset, nec præter ea quæ tangi possunt, creasset maiora quædam. Enimvero aliū quendam Maium construxit, vbi se flores exaltant supercœlestes, in quo extrahi Anachmus debet, ac seruari, non secus atque muscus in pomambra, & sicut aurī virtus in Laudano delitescit: cuiusmodi quidem Anachmi virtutes quando colliguntur, tum demum de longa vita latari meritō potes.

^a Nostoch est species ignis.

^b matricæ, elementa.

DE VITA LONGA LIBER
Quintus.

Cap. I

Vprà in primo libro fundamēta feci vitæ longæ, ea hoc loco absoluemus. Non enim video, cur ea quæ ad integram vitam, atq; adeo sanam pertinent, hîc denuo repetam. Cùm in superioribus libris, secundo & tertio, de his à nobis satis abundè dictum sit: Quare in hoc quinto lib. supremam manum imponam his quæ supra in primo libro, de ea quæ præter naturam est, vita, incepimus: & id ipsum pro ratione theoricæ. Principiò proponimus vniuersis spagyricis, cùm Adæ, tum Mathusalem ætatem, id quod in secundo capite sequenti indicabitur. Antequàm tamen ad illa perueniamus, prius de vita longa quæ in manu illius maximè illiastis est, exactè dicemus, idq; pro ratione magnalium. Vbi plurima de libero arbitrio accipiēda esse admoneo, quàm

quàm quæ nos ex elementis administrare possumus. Hæc, vt clarius ac rudiùs pateant, principiò oportet fingamus Enochdanos, quam influentiam, si in mente nostra, perinde ac ignē in ligno, non sine vulgari virtute, gesserimus, fieri potest, vt ad hanc vitā perueniamus, vel nullo negotio: id quod exemplo lohametis palàm fit, cuius natura, neq; vnam ætatem solùm, neq; seculum vnum duntaxat cōprehendit. Sed in his meis paramyricis libellis præbeam calumniandi ansam his, qui scripturas variè torquent, nihil certi hoc primo capite definiemus De vita summè illiastis: num hîc in corporalibus elementis sit, aut porrò etiam in quinto viuat, vbi nullū corpus occurrit, vbi non modò ij, quib. de mentionem fecimus, viuunt, sed etiã ij quos somno sepultos credimus. Hæc, inquã, omnia sublimioribus spiritibus tantisper existimanda relinquimus, dum infra ad illa venerimus. Porrò si impelletur illiastes ille summus, aut aliquo saltē haberet opus, facile eò, quicquid esset Enochdianum perueniret, vbi vniuersa vita nostra longa suis locis in æthere, ac

nubibus collocaretur: Sed semel fatu-
rauit se iliaſtes, vt porrò non careat, ne-
que aliquo habeat opus. Quare in hoc
lib. vltimo ſingula pro ratione primili-
bri tractabimus.

Cap. II.

Sed vt tandem ad finem deduca-
mus ea, quæ de vita longa tractare
incepimus, principiò indicabimus
quid vita longa ſit. Terminus vitæ lon-
gæ complectitur in ſe 1000. aut 900. aut
ad minimum 600. annos. De ſcaturigi-
ne autē huius, quæ præter naturam eſt,
vitæ, ſic accipe. Duæ ſunt in hominis
potestate vires, vna naturalis, qua de di-
ctum eſt vſq; ad natium finem. Alia æ-
ria, in hac enim nihil eſt corporale. Qua-
re incorporalia hunc noſtrum libellum
abſolunt. Miſeros hoc loco mortales,
quibus primum, ac optimum theſaur-
rum (quem nature monarchia in ſe clau-
dit) natura reſuſauit, puta, nature lu-
men. Ne porrò in hac laboremus fru-
ſtra. In philoſophia autem, quia deſinit
acabit natura aniadum, recordabimur,
neq; porrò mentionē faciemus philoſo-
phicæ.

phia. Miſſas igitur faciamus res natura-
les, miſſa etiam facimus quæcunq; ſunt
ex elemētis, inſuper etiā geſta heliſimi-
dan: deniq; quæcunq; ſuprà diximus,
quæ ſub chao, id quod ſummus iliaſtes
exiſtit, deliteſcunt. Et in manus ea, qui-
bus de mentionem in 1. lib. facere cœpi,
tandem accipimus. Vt igitur ad annū
Aniadin, aut etiā vltra perueniamus, ob-
ſeruandæ ſunt regulæ ſequentes. Nemi-
nem offendant, quæ hoc loco de Nym-
phidida dicturi ſumus, quo loco ſimul
indicabitur vis, ac natura guarinorum,
ſaldinorū, deniq; ſalamandrinorum, &
quicquid eſt meloſynæ. Porrò ſi quem
præſens locus abalienaret, neminē of-
fendat, ſed potius finem huius opuſculi
adeat, vbi ſingula videbit.

Cap. III.

Sed vt ſimul innotescāt, cū locus,
ſtum corpus in his rebus, quod cer-
ta quadam concordantia ordinari
debet, ac diſponi. Principiò obſeruāda
eſt ſoli natura, quæ iliaſtis eſt: nam aliud
ab 300. vſque ad 600. annos conſer-
uat id quod ad eos codices relegamus,
qui tractant de natura elementorum.

Porro quicquid ex sui natura simul etiã loci naturam admittit, haud dissimiliter priori seculo in vnam conclusionem cogitur. Vbicunq; verò coeunt, cùm loci, tum corporis natura simul illic vel nullo negotio peruenitur ad 600. annum: Quorum aliquot, qui istuc ætatis attigerunt cõmemorare possem, nisi alio properaret calamus. Sunt præterea qui aliquandiu clam, atq; adeo furtim sunt seruati, idq; per vitam longam. Quorum ratio, quia nulla, nisi quatenus illiasti tribuerunt, & hoc loco prætereundũ censeo. Sic quicquid nõ est aeris vitæ, hoc loco tollitur. Sequuntur ergo qui vitam aeream vixerunt, quorum alij à 600. annis ad 1000. & 1100. annũ peruenerunt, id quod iuxta præscriptum magnalium quæ facillè deprehenduntur, ad hũc modum accipe: Compara^a aniadum, idq; per solum aera, cuius vis tanta est, vt nihil cum illo commune habeat terminus vitæ. Porro si abest iam dictus aer, erumpit extrinsecus id, quod in capsula delitescit. Iam si idem ab illo, quod denuo renouatur fuerit refertum, ac denuo in medium perlatum, scilicet extra id sub quo

quo prius delitescibat, imò adhuc delitescit, iam vt res tranquilla prorsus non audiatur à re corporali, & vt solum aniadum adech, deniq; & edochinum resonet. Porro etiã hæc tria, & quod in hæc tria vergit, non quatuor, sed vnum sint, habebis longissimam vitam delitescentem. Hinc est natiuitas magni illius aquastri, qui præter naturam natus est. Hoc & si id quod extrinsecus erat, nequaquam deprehendere potuit: tamen hinc præbuit occasionem id quod extrinsecus illiastes fuit, &c.

Cap. IIII.

Restat adhuc in hac monarchia, cuius nos magnus ille senio maximo pere commonefacit, videlicet longè aliam esse vitam ab ea, quam nos plenè præscripsimus: quæ tunc alia nos perstringet, cùm singula transibunt, qui calcat, & qui calcat, nihilominus tamẽ vtraque manebunt, id qd' nõ satis intellexerunt hecætenusaliani. Tum demum erit quando simul omnia desinent, quæ vnã mecum indagastis, iam inde à primo ad nouissimum vsque. Sed par est, vt semel e-

tiam probemus ea quæ tractare incepi-
 mus, idq; non philosophica ratione, sed
 essentia ipsa, quæ vel sola hoc loci cuius
 meminimus plurimū valebit. Hoc loco
 quo de plenē loquimur, miraberis for-
 san, ac quæres, Num vita sana possit es-
 se coniuncta cum vita longa. De hoc i-
 gitur hæc paucula notato. Duplicē esse
 essentiam, alteri sanitatem & fixam: alte-
 ri ægritudinem & similiter fixam inesse.
 Quod autem ad locum & immutatio-
 nes istorum attinet nihil prorsus immu-
 tamus. Porro quorsum attinet frustra
 his immori, quæ nobis lumen naturæ re-
 cusauit: Præterea ille, qui ex animi libi-
 dine nobiscum agit, indicat, ac rursus
 hiantes nos deserit. Quare hoc loco præ-
 teribimus, quæ vires nostras superant,
 & creaturas aliquot, vitæ mirabiliter lō-
 gæ, & eas sine fato commemorare inci-
 piemus. Inter quas sunt Laureus, Sico-
 nius, Hildonius, & alij pleriq;, quarum
 natiuitatem, siue mortem naturalem ne-
 mo vnquam neq; deprehendit, neque
 audiuit. Adde naturam & essentiam illa-
 rum, & quotumquēq; reperias, qui vel
 apiculum de his scripserit: quanquam

paramy-

paramyrica scripta nonnihil de his ha-
 beant: tamen sicut semel hoc fuit, ac rur-
 sus desijt, ita etiam vnà intellectus abiit.
 His igitur concludimus, quicquid est
 vitæ longæ, idq; extra necrolicas, quem
 admodum in sequentibus patebit.

Cap. v.

Non pili fecerim eum, qui sub Lul-
 lianis artibus se falsò, vt necro-
 lium venditat, & improbat id, quod in
 quatuor Scaiolis comprehenditur, &
 me vt summum Scaiolam prædicat, ita
 vt pro ratione cedur inorum possim a-
 doriri necrolias artes. At ego vel hy-
 dros Scaiolis vnà cum æmulis inuideo.
 Quid dicam hoc loco de his, quæ Musa
 sagax in canonibus suis vnà cum narco-
 tics quatuor Scaiolarum complecti-
 tur, quæ vobiscum indormiscunt, tym-
 poraq; in vobis Anodynica reddunt.
 Et ego vos etiam atq; etiam in tantum
 stuporem adduco, vt in notitiā papæ
 ris redigamini. Sed missa facio illa, & in
 hoc solum laboro, qd in superiorib. lib.
 hæctenus mōui, in cosmographica scili-
 cet vita, vbi cū locus tū corpus lesaha eli

apparent. Porrò etiam quæ præscribo, præter loci ac corporis vires, id quæ spagyricæ præscribo, hydromantica, & pyrotenchans. Sed quid attinet hæc commemorare vobis omnibus, quorum nomen nomina quidem noui: qui & si necrolios agitis, & in cyphanto non nihil experti, tamen indormiscunt pulsátiles. Hæc omnia ego absolui, ea quisquis intelligit, optimo iure se spagyrici nomine vendit, ac tum demum quintum cap. ediscere laboret, in quo me plurimum offendunt Scaiolæ. Nam in his nulla est mortalitas. Sub hæc igitur concludo totius rei summam, & affirmo eum esse immortalem, quicumque pro ratione Scaiolarum vixerit, id quod per enochianos, & sui sequaces probo. Neque hunc locum infringet aquaster. Porrò si pro ratione Necroliorum Scaiolis inferer, esset quod excipiendum duceret, id quod maximus ille Adech antevertit, & propositum nostrum, at non modum deducit: Quod vobis Theoricis discutiendum relinquo. Atque ad hunc modum abiit è nymphididica natura interuenientibus Scaiolis in aliam transmuta-

mutationem permansura Melosyne, si difficilis ille Adech annuisset, qui vtrunque existit, cum mors, tum vita Scaiolarum. Annuit præterea prima tempora, sed ad finem seipsum immutat. Ex quibus colligo supermonica figmenta in cyphantis aperire fenestram. Sed ut ea figantur, recusant gesta Melosynes, quæ cuiusmodi sunt, missa facimus. Sed ad naturam nymphididicam. Ea ut in animis nostris concipiatur, atque ita ad annum aniadin immortales perueniamus arripimus characteres Veneris, quos & si vos vnà cum alijs cognoscitis, minime tamen vsurpatis. Id ipsum autem absoluius eo quod in prioribus capitibus indicauimus, ut hanc vitam securè tandem adsequamur, in qua aniadus dominatur ac regnat, & cum eo, cui sine fine assistimus, permanet. Hæc atque alia arcanæ, nulla re profus indigent, Et in hunc modum vitam longam conclusam relinquimus.

Theophrasti ex Hohenheim, librorum quinque de vita longa finis.

PIO LECTORI SALVTEM ADAM ABODENSTEIN
Philosophiæ & Medicinæ doctor.

Candide lector, neminem latere arbitror quàm male diuinus ille philosophus, & medicorum celeberrimus Aureolus Theophrastus Paracelsus, nò solum apud exteros, verùm etiam suos, nempe Germanos hucusque audierit, ob peruersum imperitorum iudicium, quasi talis esset, qui multa scriberet, nihilq; sani doceret, multaque medicamina in medium proponeret, quæ hominibus plus damni quàm incommodi inferrèt. E quorum numero laudanũ eius à multis hæctenus quasi perniciosum & planè exitiale medicamẽ minus dextrè difamatum est. Proinde ad liberandum ipsum Theophrastum & eius laudanũ, summa laude dignissimũ ab hac calumnia, vt omnes sani iudicij videant, ac intelligant illud ex veris fontibus arcanorum naturæ & medicinæ productum,

His Theophrasti de vita longa libris an
nectere formulam eius volui, quo bo-
nis medicis sit frugis, insipientibus verò,
probro & admonitioni, vt in posterum
quod non intelligant, vituperare desi-
nant. Addidissim fanè certissimū sum-
mumq; remedium contra omnia vene-
norum genera, non solūm vegetabiliū,
verūm etiam animalium, mineralium,
metallorum, & microcosmi, sed eam ob
causam distuli, vt videam quā gratū
te erga Theophrastum nostrum sis o-
stenturus.

*Descriptio Laudani, quo usus est in deplora-
tis dissolutisq; morbis, ita
habet.*

Accipe orizei foliati vnciam,
margaritarum non perforatarum
vnciam semis,
florum antimonij,
asphaltis, singulorum drachmam,
croci orientalis drachmas tres,
myrrhæ Romanæ,
aloes succotrini ana ad pondus o-
mnium reduc ad formam.
Dosis à granis quatuor, vel septem
ad decem vsq;.

Est

*Est & aliud Laudanum contra febres
prestantissimum quod
accipit.*

Antimonij preparati libram,
sacchari candidi libram medicina-
lem,

Fiat puluis subtilis, Destilletur in are-
na aut balneo iuxta artem. Huius olei
accipe vncias duas,

aloe succotrini vnciam,
ambrae vnciam semis,
croci selectissimi drachmas sex,

Reducantur successiue in massam, fiat
pilulae paruae, dentur tria cum conferva
boraginis ante accessionem febris, in-
ducaturq; sudor, si fieri potest.

His latere, frueri in laudem
Iesu Christi, &
Vale.

ERRATA IN DEDICATORIA.

Litera. Folio. Pagina. Linea.

A	6	1	19	<i>naturæ</i>
	10	1	20	<i>unquam</i>
B	1	2	2	<i>ne cuiusmodi</i>
	10		4	<i>etiam dicto redundat</i>
	7	2	20	<i>quod Deus</i>
C	1	1	18	<i>Discedit à proposito</i>
	4	1	4	<i>argumentamur</i>
	5	1	12	<i>duplicem</i>
D	2	2	2	<i>qui</i>
	3	2	17	<i>scripta</i>

Numero libri primi.

5	2	<i>Elixir</i>
10	21	<i>Archeo</i>
6	23	<i>ex Archeo</i>
8	12	<i>herina celatur</i>
8	18	<i>redigendum</i>
9	3	<i>preciprolo</i>
16	17	<i>iudicabit physicus</i>
19	20	<i>se, redundat</i>
22	20	<i>hominem postremum</i>
23	6	<i>maioris</i>
24	14	<i>quam</i>
10	21	<i>Archeus</i>
26	15	<i>Syrus</i>
31	16	<i>sub lunaria</i>
60	20	<i>rationibus</i>

Folio. Linea.

39	13	<i>instrumentis</i>
60	14	<i>imposita consolida</i>
42	4	<i>apostemata</i>
43	21	<i>confunde</i>
45	3	<i>athanar</i>
47	1	<i>cancre</i>
60	20	<i>lascium</i>
80	22	<i>igneæ ui nudatum</i>
51	12	<i>confossa</i>
53	20	<i>sinoniam</i>
60	22	<i>kist & kist</i>
56	16	<i>anethisti</i>
60	17	<i>naturæ, margaritarum</i>
58	23	<i>à corpore</i>
74	2	<i>medico</i>
78	10	<i>ille</i>

